

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 4.4.2023
COM(2023) 184 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού 2022

{SWD(2023) 76 final}

1. Εισαγωγή.....	1
2. Ο ρόλος της Επιτροπής στον μετριασμό των εξωτερικών οικονομικών κλυδωνισμών σε περιόδους διαταραχής ήταν καίριας σημασίας	3
2.1. Έγκριση του προσωρινού πλαισίου κρίσης για τη στήριξη της οικονομίας μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και ανακοίνωση για την ενεργειακή κατάσταση έκτακτης ανάγκης.....	3
2.2. Σταδιακή κατάργηση του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης στο πλαίσιο της COVID που στήριζε την οικονομία κατά τη διάρκεια της πανδημίας του κορονοϊού ..	5
2.3. Εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας	5
3. Διασφάλιση ότι οι κανόνες ανταγωνισμού παραμένουν κατάλληλοι για το μέλλον — Πρόοδος όσον αφορά ένα εκτενές θεματολόγιο πολιτικής.....	6
3.1. Νομοθετικές πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της εργαλειοθήκης της πολιτικής ανταγωνισμού	6
3.2. Επικαιροποίηση των αντιμονοπωλιακών κανόνων και των κανόνων για τις συγκεντρώσεις, καθώς και της σχετικής καθοδήγησης, ώστε να καταστούν κατάλληλα για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων	8
3.3. Επικαιροποίηση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και της σχετικής καθοδήγησης, ώστε να καταστούν κατάλληλα για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων	13
3.4. Εκσυγχρονισμός των μεθόδων εργασίας της ΓΔ Ανταγωνισμού, ώστε να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες εφαρμογής της νομοθεσίας.....	16
4. Η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού συνέβαλε στην υλοποίηση των πρωταρχικών φιλοδοξιών της Επιτροπής.....	18
4.1. Η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού συνέβαλε στην ψηφιακή μετάβαση και σε μια ισχυρή και ανθεκτική ενιαία αγορά	19
4.2 Η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού συνέβαλε στην πράσινη μετάβαση.....	27
4.3. Η πολιτική ανταγωνισμού συνέβαλε στη διαμόρφωση μιας οικονομίας στην υπηρεσία των ανθρώπων.....	31
5. Η πολιτική ανταγωνισμού σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο πλαίσιο.....	33
5.1 Συνένωση δυνάμεων για τη διαμόρφωση ενός ευρωπαϊκού και παγκόσμιου πνεύματος ανταγωνισμού	33
5.2. Συνεργασία στον τομέα της πολιτικής ανταγωνισμού σε ολόκληρο τον κόσμο	34

1. Εισαγωγή

Η ετήσια έκθεση ανταγωνισμού 2022 απευθύνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στο εξής: Επιτροπή) στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Περιγράφει βασικές εξελίξεις στην πολιτική ανταγωνισμού της ΕΕ και την εφαρμογή της κατά τη διάρκεια του 2022.

Η Ευρώπη βιώνει μια περίοδο που χαρακτηρίζεται από ανατροπές και είναι απρόβλεπτη. Στις αρχές του 2022 η πανδημία COVID-19 υποχώρησε και η ΕΕ βρισκόταν σε πορεία οικονομικής ανάκαμψης. Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) των περισσότερων χωρών της ΕΕ τέθηκαν σε εφαρμογή και τα πρώτα κονδύλια εκταμιεύθηκαν στα κράτη μέλη, ενισχύοντας την ανάκαμψη της ΕΕ με καλά στοχευμένες επενδύσεις. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας προκάλεσε άμεσες και σοβαρές διαταραχές στην οικονομία της ΕΕ, με αποτέλεσμα να απευθυνθεί κάλεσμα για συντονισμένη δράση για τη διασφάλιση επαρκούς και οικονομικά προσιτού ενεργειακού εφοδιασμού, τη διαφύλαξη της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, καθώς και της επισιτιστικής ασφάλειας, και την προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Παράλληλα με την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, εξακολουθούσαν να υφίστανται οι υποχρεώσεις για την υλοποίηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

Υπό την ηγεσία της προέδρου von der Leyen, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τα μέσα πολιτικής που είχε στη διάθεσή της για να δημιουργήσει και να εφαρμόσει μείγμα πολιτικών που είχε σχεδιαστεί για τον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων του πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας στη συνολική οικονομία της ΕΕ, στις επιχειρήσεις και στον πληθυσμό της, ενώ παράλληλα καταργούσε σταδιακά τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που εφαρμόζονταν στην ΕΕ για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19.

Τον Μάρτιο του 2022, η Επιτροπή ενέκρινε προσωρινό πλαίσιο κρίσης που επέτρεπε στα κράτη μέλη να στηρίζουν επιχειρήσεις και τομείς που πλήττονταν σοβαρά από τις γεωπολιτικές εξελίξεις σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Ως απάντηση στις διαταραχές στις παγκόσμιες αγορές ενέργειας, η Επιτροπή ενέκρινε τον Μάιο του 2022 το σχέδιο REPowerEU¹ (το περίγραμμα του οποίου δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο του 2022²). Το σχέδιο καθορίζει τη μελλοντική πορεία για την προσαρμογή του ενεργειακού τομέα της ΕΕ, την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών ενέργειας και τη μείωση της εξάρτησης από εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα. Τον Οκτώβριο του 2022, η

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Σχέδιο REPowerEU [COM(2022) 230 final της 18.5.2022].

² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: REPowerEU: Κοινή ευρωπαϊκή δράση για πιο προστιθέμενη, εξασφαλισμένη και βιώσιμη ενέργεια [COM(2022) 108 της 8.3.2022].

Επιτροπή πρότεινε νέο κανονισμό έκτακτης ανάγκης για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών αερίου στην ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω από κοινού αγορών³.

Το 2022 η Επιτροπή συνέχισε την εκτενή αξιολόγηση του πλαισίου πολιτικής ανταγωνισμού της ΕΕ, προκειμένου να διασφαλίσει ότι όλα τα μέσα εφαρμογής της νομοθεσίας είναι κατάλληλα για τις τρέχουσες και τις μελλοντικές προκλήσεις⁴. Επίσης, εγκρίθηκαν νέα νομοθετικά μέσα που συμπληρώνουν τα εργαλεία της πολιτικής ανταγωνισμού.

Η πράξη για τις ψηφιακές αγορές⁵ άρχισε να ισχύει τον Νοέμβριο του 2022 και θα εφαρμόζεται από τον Μάιο του 2023. Στόχος της είναι να διασφαλίσει ότι οι ψηφιακές αγορές παραμένουν διεκδικήσιμες και να θέσει τέλος στις αθέμιτες πρακτικές των εταιρειών που ενεργούν ως πυλωροί στην οικονομία των επιγραμμικών πλατφορμών. Επίσης, ο κανονισμός για τις ξένες επιδοτήσεις εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2022 και θα αρχίσει να ισχύει το 2023. Ο κανονισμός θα καλύψει ένα κανονιστικό κενό στην ενιαία αγορά, όπου οι στρεβλωτικές για την αγορά επιδοτήσεις που χορηγούνται από κυβερνήσεις τρίτων χωρών παραμένουν, επί του παρόντος, σε μεγάλο βαθμό ανεξέλεγκτες, ενώ οι επιδοτήσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη υπόκεινται σε ενδελεχή έλεγχο, βάσει των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις.

Το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά⁶ και η συνιστώσα του για την πολιτική ανταγωνισμού παρέχουν σταθερή χρηματοδότηση για έργα πολιτικής και εφαρμογής της νομοθεσίας που αυξάνουν τη διεθνή συνεργασία και την προώθηση της πολιτικής ανταγωνισμού.

Σε περιόδους κρίσης, η αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ είναι σημαντικότερη από ποτέ. Το 2022 η Επιτροπή συνέχισε να εφαρμόζει τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ στους τομείς της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, του ελέγχου των συγκεντρώσεων και του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων κάθε μεγέθους. Η πολιτική ανταγωνισμού της ΕΕ, ειδικότερα η πολιτική για τις κρατικές ενισχύσεις, παρέμεινε βασική συνιστώσα της πολύπλευρης αντιμετώπισης της κρίσης από την ΕΕ.

³ Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου: Ενίσχυση της αλληλεγγύης μέσω καλύτερου συντονισμού των αγορών αερίου, διασυνοριακών ανταλλαγών αερίου και αξιόπιστων δεικτών αναφοράς για τις τιμές [COM(2022) 549 final της 18.10.2022].

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 18ης Νοεμβρίου 2021: «Μια πολιτική ανταγωνισμού κατάλληλη για νέες προκλήσεις» [COM(2021) 713 final].

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1925 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2022, σχετικά με διεκδικήσιμες και δίκαιες αγορές στον ψηφιακό τομέα και για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2019/1937 και (ΕΕ) 2020/1828 (Πράξη για τις Ψηφιακές Αγορές) (ΕΕ L 265 της 12.10.2022, σ. 1).

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/690 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση προγράμματος για την εσωτερική αγορά, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων, τον τομέα των φυτών, των ζώων, των τροφίμων και των ζωοτροφών, και τις ευρωπαϊκές στατιστικές (Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά) και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 99/2013, (ΕΕ) αριθ. 1287/2013, (ΕΕ) αριθ. 254/2014 και (ΕΕ) αριθ. 652/2014 (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (ΕΕ L 153 της 3.5.2021, σ. 1). Ο κανονισμός εφαρμόζεται αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 2021.

2. Ο ρόλος της Επιτροπής στον μετριασμό των εξωτερικών οικονομικών κλυδωνισμών σε περιόδους διαταραχής ήταν καίριας σημασίας

2.1. Έγκριση του προσωρινού πλαισίου κρίσης για τη στήριξη της οικονομίας μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και ανακοίνωση για την ενεργειακή κατάσταση έκτακτης ανάγκης

Για να μειωθούν οι αρνητικές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στην ΕΕ λόγω του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει εκ νέου την ευελιξία που προσφέρουν οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, μεταξύ άλλων μέσω πολιτικής. Η Επιτροπή ενέκρινε το προσωρινό πλαίσιο κρίσης⁷ που παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν την έλλειψη ρευστότητας την οποία αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις που πλήττονται άμεσα ή έμμεσα από τη σοβαρή οικονομική διαταραχή λόγω της ρωσικής επίθεσης κατά της Ουκρανίας και από τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις της, συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων που επιβλήθηκαν από την Ένωση και τους διεθνείς εταίρους της και των αντιμέτρων που έλαβε η Ρωσία. Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή παρακολούθησε στενά και αξιολόγησε τις εξελίξεις για να διαπιστώσει αν απαιτούνταν περαιτέρω προσωρινές αλλαγές στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

Η ΕΕ πρέπει να επισπεύσει την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και να επιταχύνει την απανθρακοποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της, σύμφωνα με τους στόχους του REPowerEU⁸. Γι' αυτόν τον λόγο η Επιτροπή τροποποίησε το προσωρινό πλαίσιο κρίσης τον Ιούλιο του 2022, προκειμένου να διευκολύνει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν καθεστώτα για την ανανεώσιμη ενέργεια και την απανθρακοποίηση της βιομηχανίας. Τον Οκτώβριο του 2022, η Επιτροπή παρέτεινε το πλαίσιο⁹ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 και το τροποποίησε για να αντιμετωπίσει τις μεταβαλλόμενες ανάγκες των κρατών μελών για στήριξη της οικονομίας μετά τη συνεχιζόμενη επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Με την τροποποίηση απλοποιήθηκαν οι κανόνες για την αποζημίωση των επιχειρήσεων για την αύξηση του ενεργειακού κόστους, εισήχθησαν νέα μέτρα με στόχο να στηριχθεί η μείωση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας και καθορίστηκαν οι βασικές αρχές για πιθανές ανακεφαλαιοποιήσεις, ιδίως για τις εταιρείες ενέργειας. Επιπρόσθετα, το τροποποιημένο προσωρινό πλαίσιο κρίσης αύξησε τα μέγιστα επίπεδα ενίσχυσης για μικρά ποσά ενισχύσεων και παρείχε πρόσθετη ευελιξία για την παροχή εγγυήσεων σε εταιρείες ενέργειας, ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες τους σε ρευστότητα.

⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Προσωρινό πλαίσιο κρίσης για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (ΕΕ C 426 της 28.10.2022, σ. 1). Το εν λόγω προσωρινό πλαίσιο κρίσης αντικατέστησε το προσωρινό πλαίσιο κρίσης που είχε εγκριθεί στις 23 Μαρτίου 2022 (ΕΕ C 1311 της 24.3.2022, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε στις 20 Ιουλίου 2022 (ΕΕ C 280 της 21.7.2022, σ. 1).

⁸ Το REPowerEU είναι το σχέδιο της Επιτροπής για να καταστεί η Ευρώπη ανεξάρτητη από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα πριν από το 2030, υπό το πρίσμα της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Σχέδιο REPowerEU [COM(2022) 230 final της 18.5.2022].

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Προσωρινό πλαίσιο κρίσης για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (ΕΕ C 426 της 9.11.2022, σ. 1).

Λόγω της κρίσης στην Ουκρανία, έχει προκύψει ιδιαίτερη ανάγκη για στήριξη της φερεγγυότητας στον τομέα της ενέργειας, και ειδικότερα αυξημένη ανάγκη χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων για δραστηριότητες διαπραγμάτευσης στην αγορά ενέργειας. Ως εκ τούτου, το προσωρινό πλαίσιο κρίσης περιλαμβάνει τροποποιημένο καθεστώς γι' αυτό το είδος στήριξης της φερεγγυότητας. Η Επιτροπή έχει αποδεχθεί ειδικά τομεακά καθεστώτα στη Δανία, το Βέλγιο και τη Φινλανδία¹⁰. Τον Δεκέμβριο του 2022, η Επιτροπή ενέκρινε, λαμβάνοντας υπόψη τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η Γερμανία, μέτρα ενίσχυσης υπέρ της *Uniper*¹¹ και της *SEFE GmbH*¹² για την παροχή εισφορών κεφαλαίου, κυρίως για την κάλυψη των ζημιών που προέκυψαν από την αγορά αερίου σε υψηλότερες τιμές της αγοράς για την αντικατάσταση του αερίου που δεν προμήθευσαν οι Ρώσοι προμηθευτές στο πλαίσιο των υφιστάμενων μακροπρόθεσμων συμβάσεων.

Το 2022 αρκετά κράτη μέλη κοινοποίησαν συλλογικά καθεστώτα, δηλαδή οριζόντια στήριξη σε οικονομικούς τομείς στους οποίους οι εταιρείες επηρεάστηκαν αρνητικά από τον πόλεμο στην Ουκρανία. Τα εν λόγω συλλογικά καθεστώτα¹³ εγκρίθηκαν βάσει του προσωρινού πλαισίου κρίσης, σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ).

Το 2022 η Επιτροπή εξέδωσε 195 αποφάσεις, εγκρίνοντας 182 εθνικά μέτρα που κοινοποιήθηκαν από 27 κράτη μέλη. Ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων κοινοποίησαν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή για τα εν λόγω μέτρα κρατικών ενισχύσεων ανήλθε σε 670 δισ. EUR περίπου. Το 53 % περίπου της εγκεκριμένης ενίσχυσης είχε κοινοποιηθεί από τη Γερμανία, το 24 % από τη Γαλλία και

¹⁰ Υπόθεση SA.104273, Βέλγιο — Προσωρινό πλαίσιο κρίσης (στο εξής: TCF) — Καθεστώς κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης που προκλήθηκε από την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας· υπόθεση SA.104602, Δανία — TCF — Καθεστώς εγγυήσεων για χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις για εταιρείες ηλεκτρικής ενέργειας και αερίου· υπόθεση SA.104224, Φινλανδία — TCF — Κρατική στήριξη της ρευστότητας στον τομέα της ενέργειας· υπόθεση SA.104267, Φινλανδία — TCF — Επιδοτούμενα δάνεια στον τομέα της ενέργειας.

¹¹ Υπόθεση SA.103791, Γερμανία — Ανακεφαλαιοποίηση της *Uniper SE*. Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_7830

¹² Υπόθεση SA.105001, Γερμανία — Ανακεφαλαιοποίηση της *SEFE GmbH*. Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_7828

¹³ Για παράδειγμα, η Γερμανία κοινοποίησε συλλογικό καθεστώς με προϋπολογισμό 11 δισ. EUR. Το γερμανικό καθεστώς περιλάμβανε κρατικές εγγυήσεις για δάνεια και επιδοτούμενα δάνεια, διασφαλίζοντας την κεφαλαιακή ρευστότητα για τις επιχειρήσεις που είχαν ανάγκη. Υπόθεση SA.102631, Γερμανία — TCF: Συλλογικά καθεστώτα εγγυήσεων για δάνεια και επιδοτούμενα δάνεια (EE C 337 της 2.9.2022, σ. 18). Η Ισπανία κοινοποίησε συλλογικό καθεστώς ύψους 1,3 δισ. EUR. Το ισπανικό συλλογικό καθεστώς περιλάμβανε στήριξη ρευστότητας με τη μορφή εγγυήσεων δανείων και δανείων με επιδοτούμενα επιτόκια. Υπόθεση SA.102771 Ισπανία — TCF: Συλλογικό καθεστώς (EE C 348 της 9.9.2022, σ. 9). Η Ιταλία κοινοποίησε συλλογικό καθεστώς ύψους 1,2 δισ. EUR. Η στήριξη απευθυνόταν στους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας, της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένων άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων ή πλεονεκτημάτων πληρωμών, επιστρεπτέων προκαταβολών και μείωσης ή απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας. Υπόθεση SA.102896, Ιταλία — TCF — Συλλογικό καθεστώς για τα μέτρα στήριξης επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας, της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας σύμφωνα με το προσωρινό πλαίσιο κρίσης (EE C 337 της 2.9.2022, σ. 17).

το 7 % από την Ιταλία¹⁴, ποσοστά τα οποία, ωστόσο, δεν αντιπροσωπεύουν τα ποσά που καταβλήθηκαν.

2.2. Σταδιακή κατάργηση του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης στο πλαίσιο της COVID που στήριζε την οικονομία κατά τη διάρκεια της πανδημίας του κορονοϊού

Η Επιτροπή συνέχισε να αξιολογεί τα μέτρα ενίσχυσης απευθείας βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, καθώς και βάσει του προσωρινού πλαισίου για τη στήριξη της οικονομίας κατά τη διάρκεια της πανδημίας του κορονοϊού (στο εξής: προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης)¹⁵. Έως το τέλος του 2022, η Επιτροπή είχε λάβει 217 αποφάσεις σχετικά με την COVID-19 σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων αποφάσεων που εμπίπτουν στο προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης¹⁶. Πρόκειται για σημαντική μείωση σε σύγκριση με το 2021, όταν είχαν ληφθεί 1 180 αποφάσεις σχετικά με την COVID-19.

Δεδομένου ότι τα μέτρα για τη δημόσια υγεία που ελήφθησαν υπό το πρίσμα της υγειονομικής κρίσης λόγω COVID-19 χαλάρωσαν, η Επιτροπή αποφάσισε να μην παρατείνει το προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης πέραν της 30ής Ιουνίου 2022, με εξαίρεση τα μέτρα στήριξης των επενδύσεων και της φερεγγυότητας, τα οποία επιτρέπονται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023¹⁷. Το προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης επιτρέπει, έως τις 30 Ιουνίου 2023, ευέλικτη μετάβαση βάσει σαφών διασφαλίσεων για τη μετατροπή και την αναδιάρθρωση χρεωστικών μέσων, όπως δανείων και εγγυήσεων, σε άλλες μορφές ενισχύσεων, για παράδειγμα άμεσες επιχορηγήσεις.

2.3. Εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

Η εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: MAA)¹⁸, που αποτελεί τον κεντρικό άξονα της πρωτοβουλίας NextGenerationEU, συνεχίστηκε το 2022¹⁹. Αποσκοπεί στην προώθηση της συνοχής μεταξύ των κρατών μελών μέσω του μετριασμού των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 και στην καλύτερη προετοιμασία της ΕΕ για τις μελλοντικές προκλήσεις, κυρίως με τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Τα περισσότερα από τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τον MAA δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση. Από τα μέτρα που θεωρούνται κρατικές ενισχύσεις τα περισσότερα μπορούν να εφαρμοστούν

¹⁴ Πηγή: Εσωτερική βάση δεδομένων της ΓΔ Ανταγωνισμού.

¹⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19 (EE C 91I της 20.3.2020, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τις ανακοινώσεις της Επιτροπής C(2020) 2215 (EE C 112I της 4.4.2020, σ. 1), C(2020) 3156 (EE C 164 της 13.5.2020, σ. 3), C(2020) 4509 (EE C 218 της 2.7.2020, σ. 3), C(2020) 7127 (EE C 340I της 13.10.2020, σ. 1), C(2021) 564 (EE C 34 της 1.2.2021, σ. 6) και C(2021) 8442 (EE C 473 της 24.11.2021, σ. 1).

¹⁶ Βλ. έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, παράρτημα 1 και παράρτημα 2 για πλήρη κατάλογο των αποφάσεων της Επιτροπής σχετικά με την COVID-19.

¹⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19 (EE C 423 της 7.11.2022, σ. 9).

¹⁸ Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/IP_22_3131

¹⁹ Βλ. τον πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα, ο οποίος παρουσιάζει επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο προχωρεί η εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=en

απευθείας από τα κράτη μέλη, είτε βάσει κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία²⁰ είτε βάσει κανονισμού για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας²¹. Ωστόσο, ορισμένα μέτρα έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή για τη λήψη προηγούμενης έγκρισης. Κατά τη διάρκεια του 2022, η Επιτροπή εξέδωσε αποφάσεις σχετικά με κρατικές ενισχύσεις για σχεδόν 80 μέτρα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ.

3. Διασφάλιση ότι οι κανόνες ανταγωνισμού παραμένουν κατάλληλοι για το μέλλον — Πρόοδος όσον αφορά ένα εκτενές θεματολόγιο πολιτικής

3.1. Νομοθετικές πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της εργαλειοθήκης της πολιτικής ανταγωνισμού

Η πράξη για τις ψηφιακές αγορές²², η οποία άρχισε να ισχύει τον Νοέμβριο του 2022, βρίσκεται πια στο στάδιο της εφαρμογής. Η πράξη για τις ψηφιακές αγορές είναι μια εκ των προτέρων ρύθμιση που έχει ως στόχο να καταστήσει τον ψηφιακό τομέα δικαιότερο και πιο διεκδικήσιμο. Οι εταιρείες που ορίζονται ως «πυλωροί» θα πρέπει να συμμορφώνονται με προκαθορισμένο σύνολο υποχρεώσεων και απαγορεύσεων. Η επιβολή της πράξης για τις ψηφιακές αγορές, σε συνδυασμό με την εκ των υστέρων εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ, θα έχει ως αποτέλεσμα δικαιότερες και ανταγωνιστικότερες συνθήκες αγοράς για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές ψηφιακών υπηρεσιών στην ενιαία αγορά. Ως κεντρική αρχή επιβολής της πράξης για τις ψηφιακές αγορές, η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με τις αρχές των κρατών μελών της ΕΕ. Οι νέοι κανόνες δεν θίγουν την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ και των εθνικών κανόνων ανταγωνισμού σχετικά με τη μονομερή συμπεριφορά.

Η πράξη για τις ψηφιακές αγορές²³

Η πράξη για τις ψηφιακές αγορές εξετάζει συστημικές πρακτικές που ενδέχεται να προκύψουν στις ψηφιακές αγορές. Μια επιχείρηση με θέση πυλωρού σε μια ψηφιακή αγορά μπορεί να είναι σε θέση να ενεργεί ως *de facto* ιδιωτικός φορέας θέσπισης κανόνων, δημιουργώντας σημεία συμφόρησης μεταξύ των επιχειρήσεων και μεταξύ επιχειρήσεων και τελικών χρηστών. Η πράξη για τις ψηφιακές αγορές καθορίζει ένα σύνολο κριτηρίων για τον προσδιορισμό πυλωρών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Όταν μια επιγραμμική ψηφιακή πλατφόρμα πληροί τα ποσοτικά όρια, τεκμαίρεται ότι είναι πυλωρός. Τα ποσοτικά κριτήρια περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τον αριθμό των ετήσιων ενεργών επιχειρηματικών χρηστών και τον αριθμό των μηνιαίων ενεργών τελικών χρηστών. Οι επιχειρήσεις που υπερβαίνουν τα όρια που καθορίζονται στον κανονισμό θεωρούνται πυλωροί με παγιωμένη θέση στην αγορά. Αυτό συνήθως τους δίνει τη δυνατότητα να επηρεάζουν αρνητικά τη δυναμική της αγοράς. Η

²⁰ Κυρίως ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1237 της Επιτροπής (ΕΕ L 270 της 29.7.2021, σ. 39).

²¹ Κυρίως ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 1).

²² Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1925 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2022, σχετικά με διεκδικήσιμες και δίκαιες αγορές στον ψηφιακό τομέα και για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2019/1937 και (ΕΕ) 2020/1828 (Πράξη για τις Ψηφιακές Αγορές) (ΕΕ L 265 της 12.10.2022, σ. 1).

²³ Η πράξη για τις ψηφιακές αγορές θα εφαρμόζεται από τις 2 Μαΐου 2023. Το 2022 η Επιτροπή προετοιμάστηκε για την επιβολή της πράξης για τις ψηφιακές αγορές, για παράδειγμα με την κατάρτιση εκτελεστικών πράξεων, την ανάπτυξη υποδειγμάτων αποφάσεων και τη θέσπιση εσωτερικών διαδικασιών για τη λειτουργία μητρώων και συστημάτων ΤΠ.

Επιτροπή θα είναι σε θέση να ορίζει πωλωρούς μεμονωμένα, προβαίνοντας σε ποιοτικές αξιολογήσεις. Οι οριζόμενοι πωλωροί θα πρέπει να συμμορφώνονται με ένα σύνολο εναρμονισμένων κανόνων που έχουν σχεδιαστεί για να διατηρούν τις αγορές βασικών υπηρεσιών πλατφόρμας διεκδικήσιμες και να περιορίζουν την αθέμιτη συμπεριφορά. Για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων περιπτώσεων μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις μπορούν να επιβάλλονται πρόστιμα ύψους έως και 10 % του παγκόσμιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης. Επίσης, σε περίπτωση συστηματικής μη συμμόρφωσης, μπορεί να επιβάλλονται στις εν λόγω επιχειρήσεις αναλογικά επανορθωτικά μέτρα συμπεριφοράς ή διαρθρωτικού χαρακτήρα.

Τον Νοέμβριο του 2022, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τον κανονισμό για τις ξένες επιδοτήσεις που στρεβλώνουν την εσωτερική αγορά²⁴ (στο εξής: κανονισμός για τις ξένες επιδοτήσεις). Ο κανονισμός καλύπτει ένα κανονιστικό κενό, αντιμετωπίζοντας το ζήτημα των ξένων επιδοτήσεων που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στην ενιαία αγορά. Η Επιτροπή θα είναι σύντομα σε θέση να διερευνά και να αντιμετωπίζει, κατά περίπτωση, τις στρεβλωτικές επιπτώσεις που προκαλούνται από την εν λόγω ξένη κρατική στήριξη. Ο κανονισμός περιλαμβάνει τρία εργαλεία: i.) στις περιπτώσεις που τουλάχιστον μία από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, η κοινή επιχείρηση ή η εξαγοραζόμενη επιχείρηση έχει κύκλο εργασιών στην ΕΕ τουλάχιστον 500 εκατ. EUR και η ξένη χρηματοδοτική συνεισφορά υπερβαίνει τα 50 εκατ. EUR, οι προτεινόμενες συγκεντρώσεις θα πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή· ii.) οι προσφορές σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ που περιλαμβάνουν ξένες χρηματοδοτικές συνεισφορές, όταν η αξία της σύμβασης ανέρχεται σε 250 εκατ. EUR τουλάχιστον, θα πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή· και iii.) η Επιτροπή θα έχει την εξουσία να διερευνά αυτεπάγγελα άλλες καταστάσεις της αγοράς. Η Επιτροπή θα έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για την επιβολή του κανονισμού για τις ξένες επιδοτήσεις. Όταν οι αρνητικές επιπτώσεις της ξένης επιδότησης υπερτερούν των θετικών επιπτώσεών της, η Επιτροπή θα έχει την εξουσία να επιβάλλει επανορθωτικά μέτρα ή να αποδέχεται δεσμεύσεις για την αποκατάσταση της στρέβλωσης. Τα εν λόγω μέτρα και οι εν λόγω δεσμεύσεις μπορεί να περιλαμβάνουν σειρά μέτρων διαρθρωτικού χαρακτήρα ή συμπεριφοράς, όπως η εκποίηση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων ή η απαγόρευση συγκεκριμένης συμπεριφοράς στην αγορά. Η Επιτροπή θα έχει επίσης την εξουσία να απαγορεύει μια επιδοτούμενη συγκέντρωση ή την ανάθεση δημόσιας σύμβασης σε επιδοτούμενο προσφέροντα.

Ο κανονισμός θα εφαρμόζεται από τις 12 Ιουλίου 2023 και οι κοινοποιήσεις θα καταστούν υποχρεωτικές από τις 12 Οκτωβρίου 2023.

²⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2560 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για τις ξένες επιδοτήσεις που στρεβλώνουν την εσωτερική αγορά (ΕΕ L 330 της 23.12.2022, σ. 1).

3.2. Επικαιροποίηση των αντιμονοπωλιακών κανόνων και των κανόνων για τις συγκεντρώσεις, καθώς και της σχετικής καθοδήγησης, ώστε να καταστούν κατάλληλα για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων

Έκδοση νέου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία των κάθετων συμφωνιών και κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς

Το άρθρο 101 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ απαγορεύει τις κάθετες συμφωνίες μεταξύ δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικά επίπεδα της αλυσίδας παραγωγής ή διανομής, εάν οι συμφωνίες αυτές περιορίζουν τον ανταγωνισμό. Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 101 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ οι εν λόγω συμφωνίες μπορούν να κηρύσσονται συμβατές με την εσωτερική αγορά, εφόσον συμβάλλουν στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, εξασφαλίζοντας συγχρόνως στους καταναλωτές εύλογο μερίδιο του οφέλους που προκύπτει, δίχως να εξαλείφεται ο ανταγωνισμός. Τον Μάιο του 2022, η Επιτροπή εξέδωσε τον νέο κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία των κάθετων συμφωνιών (στο εξής: VBER)²⁵, συνοδευόμενο από τις νέες κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς²⁶, τα οποία θα βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να αξιολογούν τη συμβατότητα των οικείων συμφωνιών προμήθειας και διανομής με τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ. Οι νέοι κανόνες λαμβάνουν υπόψη τις εξελίξεις της αγοράς, όπως την αύξηση των

²⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2022/720 της Επιτροπής, της 10ης Μαΐου 2022, για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών (VBER) (ΕΕ L 134 της 11.5.2022, σ. 4).

²⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς (ΕΕ C 248 της 30.6.2022, σ. 1).

διαδικτυακών πωλήσεων και την εμφάνιση νέων παραγόντων, όπως των πλατφορμών. Η αυξημένη σαφήνεια και η μεγαλύτερη διαφάνεια μπορούν να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να επιτύχουν συμμόρφωση με χαμηλότερο κόστος, κάτι που είναι ιδιαίτερα επωφελές για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (MME).

Δημοσίευση σχεδίου κανόνων για τις συμφωνίες οριζόντιας συνεργασίας

Η οριζόντια συνεργασία μεταξύ ανταγωνιστικών επιχειρήσεων μπορεί να αποφέρει σημαντική βελτίωση της αποδοτικότητας σε ορισμένες περιπτώσεις. Για παράδειγμα, η εν λόγω συνεργασία μπορεί να ωφελήσει τους καταναλωτές ή να μειώσει τις επιπτώσεις ενός τομέα στο περιβάλλον. Γι' αυτόν τον λόγο, η Επιτροπή παρέχει ασφαλείς λιμένες για ορισμένους τύπους συμφωνιών οριζόντιας συνεργασίας. Για να διασφαλιστεί ότι οι κανόνες σχετικά με τις συμφωνίες οριζόντιας συνεργασίας παραμένουν κατάλληλοι για τον επιδιωκόμενο σκοπό, ειδικότερα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της ψηφιοποίησης και της πράσινης μετάβασης, η Επιτροπή δρομολόγησε, τον Μάρτιο του 2022, διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με το σχέδιο αναθεωρημένων οριζόντιων κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία για τις συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης και τις συμφωνίες εξειδίκευσης και σχετικά με το σχέδιο αναθεωρημένων οριζόντιων κατευθυντήριων γραμμών²⁷. Οι προτεινόμενοι κανόνες περιλαμβάνουν νέα καθοδήγηση με στόχο να διευκολυνθεί η συνεργασία μεταξύ των εταιρειών για την επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας. Οι προτεινόμενοι κανόνες παρέχουν επίσης πρόσθετη καθοδήγηση και ασφάλεια δικαίου στις εταιρείες σε τομείς όπως η κοινοχρησία δεδομένων, οι συμφωνίες κοινής χρήσης υποδομών κινητής τηλεφωνίας και οι προσφέρουσες κοινοπραξίες. Τον Δεκέμβριο του 2022, η Επιτροπή εξέδωσε δύο κανονισμούς με τους οποίους παρατείνεται η ισχύς των οριζόντιων κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία όσον αφορά τις συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης και τις συμφωνίες εξειδίκευσης²⁸. Οι κανονισμοί απαλλαγής κατά κατηγορία επρόκειτο να λήξουν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και η Επιτροπή παρέτεινε την ισχύ τους έως τις 30 Ιουνίου 2023.

Δημοσίευση σχεδίου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας και συμπληρωματικών κατευθυντήριων γραμμών

Τα δεδομένα που παράγονται από οχήματα καθίστανται όλο και πιο σημαντικός παράγοντας ανταγωνισμού για τους φορείς επισκευής και συντήρησης. Η Επιτροπή διαθέτει ειδικό καθεστώς για τις κάθετες συμφωνίες στον τομέα²⁹, το οποίο τελεί επί του παρόντος υπό επανεξέταση. Τον Ιούλιο

²⁷ Δημόσια διαβούλευση σχετικά με το σχέδιο αναθεωρημένων οριζόντιων κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία και οριζόντιων κατευθυντήριων γραμμών, από 1.3.2022 έως 26.4.2022. Βλ.: https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-hbers_en

²⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2455 της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1217/2010 για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών έρευνας και ανάπτυξης (ΕΕ L 321 της 15.12.2022, σ. 1) και κανονισμός (ΕΕ) 2022/2456 της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1218/2010 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών εξειδίκευσης (ΕΕ L 321 της 15.12.2022, σ. 3).

²⁹ Το καθεστώς του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας (στο εξής: MVBΕR) αποτελείται από: i) τον κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία των κάθετων συμφωνιών (στο εξής: VΒΕR) και τις κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς· και ii) τις τομεακές διατάξεις απαλλαγής κατά κατηγορία, όπως προβλέπονται στον MVBΕR και στις συμπληρωματικές κατευθυντήριες γραμμές, που εφαρμόζονται στη διανομή ανταλλακτικών και στις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης μηχανοκίνητων οχημάτων.

του 2022, η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με σχέδιο κανονισμού για την παράταση της περιόδου ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 461/2010 (στο εξής: κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας)³⁰, καθώς και ένα σχέδιο ανακοίνωσης για την τροποποίηση της ανακοίνωσης της Επιτροπής που περιέχει τις συμπληρωματικές κατευθυντήριες γραμμές³¹ για την αντιμετώπιση του ζητήματος των δεδομένων. Οι προτεινόμενες αλλαγές θα παράσχουν σαφήνεια στις εταιρείες όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή αντιμετωπίζει ζητήματα σχετικά με την πρόσβαση σε δεδομένα που παράγονται από αισθητήρες αυτοκινήτων κατά την αξιολόγηση κάθετων συμφωνιών μεταξύ κατασκευαστών οχημάτων και των εξουσιοδοτημένων δικτύων τους βάσει των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ. Στόχος είναι να διατηρηθεί το υπάρχον πλαίσιο για άλλα πέντε έτη έως τις 31 Μαΐου 2028 και να επεκταθούν οι υφιστάμενες αρχές για την παροχή τεχνικών πληροφοριών, εργαλείων και κατάρτισης που απαιτούνται για την παροχή υπηρεσιών επισκευής και συντήρησης, ώστε να καλύπτουν ρητά τα δεδομένα που παράγονται από τα οχήματα.

Έκδοση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις συλλογικές συμβάσεις για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των αυτοαπασχολούμενων χωρίς υπαλλήλους

Ο αριθμός των αυτοαπασχολούμενων χωρίς υπαλλήλους στην ΕΕ είναι σχετικά υψηλός και ορισμένοι αντιμετωπίζουν δύσκολες συνθήκες εργασίας. Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις μπορούν να αποτελέσουν ισχυρό εργαλείο για τη βελτίωση των εν λόγω συνθηκών εργασίας. Τον Σεπτέμβριο του 2022, η Επιτροπή εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού της ΕΕ στις συλλογικές συμβάσεις όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας των αυτοαπασχολούμενων χωρίς υπαλλήλους³². Σκοπός των κατευθυντήριων γραμμών είναι να εξηγήσουν τις περιστάσεις υπό τις οποίες το δίκαιο ανταγωνισμού της ΕΕ δεν εμποδίζει τις συλλογικές συμβάσεις για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας.

Με βάση την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης³³, οι κατευθυντήριες γραμμές περιγράφουν καταστάσεις στις οποίες οι αυτοαπασχολούμενοι χωρίς υπαλλήλους ενδέχεται να είναι συγκρίσιμοι με τους μισθωτούς εργαζομένους και διευκρινίζουν ότι οι συλλογικές συμβάσεις τους δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ. Αυτό καλύπτει τους οικονομικά εξαρτώμενους αυτοαπασχολούμενους χωρίς υπαλλήλους, όσους εργάζονται «παράλληλα» με μισθωτούς εργαζομένους και όσους παρέχουν τις υπηρεσίες τους μέσω ψηφιακών πλατφορμών εργασίας. Επιπρόσθετα, οι κατευθυντήριες γραμμές διευκρινίζουν ότι, σε ορισμένες

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 461/2010 της Επιτροπής, της 27ης Μαΐου 2010, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας (ΕΕ L 129 της 28.5.2010, σ. 52).

³¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Συμπληρωματικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους κάθετους περιορισμούς σε συμφωνίες για την πώληση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων και για τη διανομή ανταλλακτικών αυτοκινήτων οχημάτων (ΕΕ C 138 της 28.5.2010, σ. 16).

³² Ανακοίνωση της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού της Ένωσης στις συλλογικές συμβάσεις όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας των αυτοαπασχολούμενων χωρίς υπαλλήλους (ΕΕ C 374 της 30.9.2022, σ. 2).

³³ Απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Δεκεμβρίου 2014, υπόθεση C-413/13, FNV Kunsten Informatie en Media κατά Staat der Nederlanden, EU:C:2014:2411· απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Δεκεμβρίου 1999, υπόθεση C-67/96, Albany International BV κατά Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie, EU:C:1999:430.

περιπτώσεις, όταν οι αυτοαπασχολούμενοι που δεν βρίσκονται σε αντίστοιχη κατάσταση με εκείνη των μισθωτών εργαζομένων δυσκολεύονται να επηρεάσουν τις συνθήκες εργασίας τους λόγω ανίσχυρης διαπραγματευτικής θέσης, η Επιτροπή δεν θα παρεμβαίνει εναντίον ορισμένων κατηγοριών συλλογικών συμβάσεων.

Έκδοση αναθεωρημένης ανακοίνωσης με άτυπες οδηγίες

Προκειμένου να δώσει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να αναζητήσουν άτυπες οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ σε καινοφανή ή ανεπίλυτα ζητήματα, η Επιτροπή εξέδωσε τον Οκτώβριο του 2022 αναθεωρημένη ανακοίνωση σχετικά με άτυπες οδηγίες³⁴. Πρόκειται για ένα ακόμη σημαντικό βήμα για την αύξηση της διαφάνειας και τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης για επιχειρήσεις που επιθυμούν να διασφαλίσουν ότι συμμορφώνονται με τους κανόνες ανταγωνισμού.

Δημοσίευση σχεδίου ανακοίνωσης για τον ορισμό της αγοράς

Τον Νοέμβριο του 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε σχέδιο αναθεωρημένης ανακοίνωσης για τον ορισμό της αγοράς προς δημόσια διαβούλευση³⁵. Το σχέδιο αναθεωρημένης ανακοίνωσης για τον ορισμό της αγοράς βασίζεται στα συμπεράσματα της αξιολόγησης που δημοσιεύτηκε τον Ιούλιο του 2021. Το αναθεωρημένο σχέδιο ανακοίνωσης είναι το αποτέλεσμα διεξοδικής διαδικασίας επανεξέτασης που ξεκίνησε για πρώτη φορά τον Απρίλιο του 2020. Το σχέδιο επικαιροποιεί την ανακοίνωση του 1997 που ισχύει επί του παρόντος, λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικές εξελίξεις κατά τα έτη που μεσολάβησαν, ιδίως την ψηφιοποίηση και τους νέους τρόπους παροχής αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και αποτυπώνοντας τον διασυνδεδεμένο και παγκοσμιοποιημένο χαρακτήρα των εμπορικών συναλλαγών. Με βάση τα στοιχεία που θα συγκεντρωθούν κατά τη διαβούλευση, η Επιτροπή θα αναθεωρήσει και θα οριστικοποιήσει το σχέδιο με σκοπό την έκδοση νέας ανακοίνωσης για τον ορισμό της αγοράς το 2023.

Δημοσίευση του σχεδίου εκτελεστικού κανονισμού συγκεντρώσεων και του σχεδίου αναθεωρημένης ανακοίνωσης για την απλοποιημένη διαδικασία

Η αξιολόγηση³⁶ των διαδικαστικών και δικαιοδοτικών πτυχών του ελέγχου των συγκεντρώσεων στην ΕΕ κατέδειξε ότι η δέσμη μέτρων απλοποίησης³⁷ του 2013 ήταν αποτελεσματική όσον αφορά

³⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με άτυπες οδηγίες για καινοφανή ή ανεπίλυτα ζητήματα που αφορούν τα άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ανακύπτουν σε μεμονωμένες περιπτώσεις (επιστολές καθοδήγησης), της 3ης Οκτωβρίου 2022 [SWD(2022) 326 της 3.10.2022]. Βλ.: https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2022-10/coronavirus_informal_guidance_notice_antitrust_2022.pdf

³⁵ Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανακοίνωση της Επιτροπής, σχέδιο ανακοίνωσης της Επιτροπής για τον ορισμό της σχετικής αγοράς στο πλαίσιο της ενωσιακής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού. Βλ.: https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-market-definition-notice_en

³⁶ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, Executive summary of the evaluation of procedural and jurisdictional aspects of EU merger control (Συνοπτική παρουσίαση της αξιολόγησης των διαδικαστικών και δικαιοδοτικών πτυχών του ελέγχου των συγκεντρώσεων στην ΕΕ), της 26ης Μαρτίου 2021 [SWD(2021) 66 final της 26.3.2021]. Βλ.: https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2021-04/SWD_findings_of_evaluation_summary.pdf

³⁷ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1269/2013 της Επιτροπής, της 5ης Δεκεμβρίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 802/2004 για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 336 της 14.12.2013, σ. 1).

την αύξηση της εφαρμογής απλοποιημένων διαδικασιών σε μη προβληματικές συγχωνεύσεις και τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για την Επιτροπή. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης έδειξαν ότι είναι σκόπιμο να εξεταστεί το ενδεχόμενο περαιτέρω στόχευσης του ελέγχου των συγκεντρώσεων στην ΕΕ, με την επέκταση και αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής της ανακοίνωσης για την απλοποιημένη διαδικασία³⁸ και με την αναθεώρηση του εκτελεστικού κανονισμού συγκεντρώσεων³⁹, ώστε να μειωθεί περαιτέρω η διοικητική επιβάρυνση τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για την Επιτροπή. Μετά την αξιολόγηση η Επιτροπή ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση σχετικά με την αναθεώρηση της ανακοίνωσης και του εκτελεστικού κανονισμού συγκεντρώσεων τον Μάιο του 2022⁴⁰. Στις 28 Οκτωβρίου 2022, η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου της Επιτροπής εξέδωσε θετική γνώμη σχετικά με την έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων. Μόλις εγκριθούν ο αναθεωρημένος εκτελεστικός κανονισμός και η αναθεωρημένη ανακοίνωση, θα καταστήσουν δυνατή την περαιτέρω απλοποίηση μέσω του καθορισμού νέων κατηγοριών απλοποιημένων υποθέσεων, του εξορθολογισμού των διαδικασιών συγκέντρωσης της Επιτροπής, καθώς και της θέσπισης της ηλεκτρονικής κοινοποίησης ως προεπιλεγμένου τρόπου κοινοποίησης πράξεων συγκέντρωσης.

Κατάρτιση νέων κατευθυντήριων γραμμών για τις συμφωνίες βιωσιμότητας στη γεωργία

Η μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής (στο εξής: ΚΓΠ) για την περίοδο 2023-2027 εισήγαγε μια νέα εξαίρεση από το άρθρο 101 της ΣΛΕΕ⁴¹, η οποία επιτρέπει στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων και σε άλλους οικονομικούς φορείς της αγροδιατροφικής αλυσίδας εφοδιασμού να καταλήγουν σε συμφωνία σχετικά με ορισμένους περιορισμούς στις τιμές, την παραγωγή και άλλα στοιχεία του ανταγωνισμού, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω περιορισμοί είναι απαραίτητοι για την επίτευξη προτύπων βιωσιμότητας που υπερβαίνουν τα υποχρεωτικά πρότυπα της ισχύουσας ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας. Η δυνατότητα αυτή αφορά ορισμένα πρότυπα για το περιβάλλον, την υγεία ή την καλή διαβίωση των ζώων. Το 2022 η Επιτροπή διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση⁴² για την εκπόνηση του σχεδίου κατευθυντήριων γραμμών που θα εξηγούν την εν λόγω εξαίρεση. Στόχος είναι να τεθούν σε εφαρμογή οι κατευθυντήριες γραμμές έως το τέλος Δεκεμβρίου του 2023.

³⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με απλοποιημένη διαδικασία για την εξέταση ορισμένων συγκεντρώσεων βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου (ΕΕ C 366 της 14.12.2013, σ. 5).

³⁹ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1269/2013 της Επιτροπής, της 5ης Δεκεμβρίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 802/2004 για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 336 της 14.12.2013, σ. 1).

⁴⁰ Δημόσια διαβούλευση σχετικά με τον έλεγχο των συγκεντρώσεων στην ΕΕ — περαιτέρω απλοποίηση των διαδικασιών, από τις 6.5.2022 έως τις 3.6.2022. Βλ.: https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-merger-simplification_en

⁴¹ Άρθρο 210α του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671).

⁴² Δημόσια διαβούλευση σχετικά με τις συμφωνίες βιωσιμότητας στη γεωργία — κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με παρέκκλιση από την αντιμονοπωλιακή νομοθεσία — αξιολόγηση, από τις 28.2.2022 έως τις 23.5.2022. Βλ.: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13305-Sustainability-agreements-in-agriculture-guidelines-on-antitrust-derogation_el

Συνέχιση της αξιολόγησης του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία των κοινοπραξιών

Ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία των κοινοπραξιών (στο εξής: CBER)⁴³ επιτρέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στις ναυτιλιακές εταιρείες τακτικών γραμμών (γνωστές και ως μεταφορείς) να συνεργάζονται και να παρέχουν κοινές υπηρεσίες. Δεδομένου ότι ο CBER πρόκειται να λήξει στις 25 Απριλίου 2024, η Επιτροπή δρομολόγησε διαδικασία αξιολόγησης για να κρίνει αν ο κανονισμός εξακολουθεί να είναι κατάλληλος για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η αξιολόγηση θα τροφοδοτήσει την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την περαιτέρω παράταση του CBER, την παράτασή του με αλλαγές ή την κατάργησή του.

Έναρξη της αξιολόγησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003⁴⁴ και η εκτελεστική πράξη του, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 773/2004⁴⁵, θεσπίζουν διαδικαστικό πλαίσιο που αποσκοπεί στη διασφάλιση της αποτελεσματικής και ομοιόμορφης εφαρμογής των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ στην ΕΕ. Με την πάροδο του χρόνου έχουν προκύψει νέες προκλήσεις σε σχέση με την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, για παράδειγμα η ψηφιοποίηση της οικονομίας και η αυξανόμενη πολυπλοκότητα των αντιμονοπωλιακών ερευνών. Τον Ιούνιο του 2022, η Επιτροπή ανακοίνωσε την έναρξη δημόσιας διαβούλευσης με σκοπό την υποβολή παρατηρήσεων σχετικά με τη λειτουργία των κανονισμών από την έναρξη ισχύος τους⁴⁶. Στόχος της διαβούλευσης είναι η συλλογή στοιχείων και απόψεων σχετικά με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στις αντιμονοπωλιακές έρευνες.

3.3. Επικαιροποίηση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και της σχετικής καθοδήγησης, ώστε να καταστούν κατάλληλα για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων

Έναρξη εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας

Οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (στο εξής: CEEAG)⁴⁷ εγκρίθηκαν και τέθηκαν σε εφαρμογή τον Ιανουάριο του 2022. Αντικαθιστούν τις προηγουμένως ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις τους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας⁴⁸, προκειμένου το πλαίσιο να ευθυγραμμιστεί με τους στόχους της ΕΕ που ορίζονται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και

⁴³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 906/2009 της Επιτροπής, της 28ης Σεπτεμβρίου 2009, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών μεταξύ ναυτιλιακών εταιρειών τακτικών γραμμών (κοινοπραξίες) (ΕΕ L 256 της 29.9.2009, σ. 31).

⁴⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1).

⁴⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 773/2004 της Επιτροπής, της 7ης Απριλίου 2004, σχετικά με τη διεξαγωγή από την Επιτροπή των διαδικασιών δυνάμει των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης ΕΚ (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (ΕΕ L 123 της 27.4.2004, σ. 18).

⁴⁶ Δημόσια διαβούλευση σχετικά με τους αντιμονοπωλιακούς διαδικαστικούς κανόνες της ΕΕ — αξιολόγηση, από τις 30.6.2022 έως τις 6.10.2022. Βλ.: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13431-EU-antitrust-procedural-rules-evaluation_el

⁴⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (ΕΕ C 80 της 18.2.2022, σ. 1).

⁴⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) (ΕΕ C 200 της 28.6.2014, σ. 1).

με τους στόχους για το κλίμα και την ενέργεια για το 2030 και το 2050. Οι CEEAG⁴⁹ επιτρέπουν στα κράτη μέλη να στηρίζουν τις προσπάθειες για την απανθρακοποίηση, την κυκλική οικονομία, τη βιοποικιλότητα, την καθαρή κινητικότητα ή την κινητικότητα μηδενικών εκπομπών και την ενεργειακή απόδοση.

Έγκριση του αναθεωρημένου πλαισίου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία

Η Επιτροπή στηρίζει την ταχεία ανάπτυξη και εφαρμογή πρωτοποριακών και ρηζικέλευθων τεχνολογιών, οι οποίες διευκολύνουν την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση της οικονομίας της ΕΕ, ενώ παράλληλα συμβάλλουν στην υλοποίηση του νέου ευρωπαϊκού θεματολογίου καινοτομίας⁵⁰. Τον Οκτώβριο του 2022, η Επιτροπή εξέδωσε αναθεωρημένη ανακοίνωση σχετικά με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας⁵¹, στην οποία καθορίζονται οι κανόνες βάσει των οποίων τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν κρατικές ενισχύσεις σε επιχειρήσεις για δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας.

Έκδοση κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασονομικό τομέα και σε αγροτικές περιοχές κατάλληλες για την πράσινη μετάβαση

Με έμφαση στην ευθυγράμμιση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις με τις τρέχουσες στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ, ειδικότερα τα στρατηγικά σχέδια της κοινής γεωργικής πολιτικής⁵², την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», η Επιτροπή εξέδωσε το 2022 ένα νέο σύνολο κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασονομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές: τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασονομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές και τον κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία στον γεωργικό τομέα. Τον Ιανουάριο του 2022, η Επιτροπή ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση σχετικά με την προτεινόμενη αναθεώρηση των κανόνων, η οποία διήρκεσε έως τον Μάρτιο του 2022. Η προτεινόμενη αναθεώρηση θα καταστήσει ευκολότερη και ταχύτερη για τα κράτη μέλη την παροχή χρηματοδότησης στον γεωργικό και τον δασονομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές, χωρίς να προκαλούνται αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά.

⁴⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (ΕΕ C 80 της 18.2.2022, σ. 1).

⁵⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο καινοτομίας [COM(2022) 332 final της 5.7.2022].

⁵¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία [C(2022) 7388 final της 19.10.2022].

⁵² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 (ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 1).

Κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας

Το 2022 η Επιτροπή εξέδωσε νέο κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία για τους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας⁵³ και εξέδωσε νέες κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας⁵⁴. Οι αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν ότι η οικονομική ανάπτυξη στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας πραγματοποιείται με πλήρη σεβασμό της κοινής αλιευτικής πολιτικής (στο εξής: ΚΑΠ), ειδικότερα όσον αφορά την προστασία των ιχθυοποθεμάτων και του περιβάλλοντος. Οι κατευθυντήριες γραμμές λαμβάνουν υπόψη σημαντικές πολιτικές και κανονιστικές εξελίξεις σε αυτούς τους τομείς, ειδικότερα την έναρξη ισχύος του κανονισμού για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, το οποίο αποτελεί συνιστώσα της ΚΑΠ⁵⁵. Τέλος, η Επιτροπή παρέτεινε τον ισχύοντα κανονισμό για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στον τομέα της αλιείας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023⁵⁶.

Συνέχιση της αναθεώρησης του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για τις κρατικές ενισχύσεις

Ο γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία (στο εξής: ΓΚΑΚ) για τις κρατικές ενισχύσεις⁵⁷ παρατείνεται και αναθεωρείται προκειμένου να διευκολυνθεί η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση. Οι τροποποιήσεις αυτές θα συμπληρώσουν τις αναθεωρήσεις των κατευθυντήριων γραμμών για τις περιφερειακές ενισχύσεις⁵⁸, τις ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία, τις ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, τις ενισχύσεις για την ανάπτυξη ευρυζωνικών δικτύων και τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια. Η Επιτροπή σχεδιάζει να εκδώσει την τροποποίηση του ΓΚΑΚ το 2023.

Αναθεωρημένοι κανόνες της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις που αφορούν ευρυζωνικά δίκτυα

Κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης⁵⁹, η Επιτροπή εξέδωσε αναθεωρημένη ανακοίνωση σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για ευρυζωνικά δίκτυα⁶⁰ (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές για τα ευρυζωνικά δίκτυα) τον Δεκέμβριο του 2022. Οι αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές για τα ευρυζωνικά

⁵³ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2473 της Επιτροπής, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 327 της 21.12.2022, σ. 82).

⁵⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ C 217 της 2.7.2015, σ. 1).

⁵⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1139 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1004 (ΕΕ L 247 της 13.7.2021, σ. 1).

⁵⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ L 190 της 28.6.2014, σ. 45).

⁵⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

⁵⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (ΕΕ C 153 της 29.4.2021, σ. 1).

⁵⁹ Σχέδιο ανακοίνωσης της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για ευρυζωνικά δίκτυα, 19.11.2021.

⁶⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για ευρυζωνικά δίκτυα [COM(2022) 9343 final της 12.12.2022].

δίκτυα περιγράφουν τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή θα αξιολογεί τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που κοινοποιούνται από τα κράτη μέλη για τη στήριξη της ανάπτυξης και της διείσδυσης των ευρυζωνικών δικτύων στην ΕΕ. Οι νέοι κανόνες συμβάλλουν στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων της ΕΕ για τη διασφάλιση συνδεσιμότητας gigabit και κάλυψης 5G για όλους⁶¹.

Η Επιτροπή πρότεινε κανόνες για την απλοποίηση των διαδικασιών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα των πράσινων μεταφορών

Τον Ιούλιο του 2022, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση νέου κανονισμού του Συμβουλίου⁶². Το Συμβούλιο ενέκρινε τον κανονισμό τον Δεκέμβριο του 2022. Ο κανονισμός παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να εκδίδει κανονισμούς για την εξαίρεση από την υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης μέτρων ενίσχυσης για σιδηροδρομικές, εσωτερικές πλωτές και πολυτροπικές μεταφορές σύμφωνα με το άρθρο 93 της ΣΛΕΕ. Στόχος της πρωτοβουλίας της Επιτροπής είναι η απλοποίηση των διαδικασιών για τις κρατικές ενισχύσεις που στηρίζουν πράσινους τρόπους μεταφοράς, όπως οι σιδηροδρομικές, οι εσωτερικές πλωτές και οι πολυτροπικές μεταφορές. Συμβαδίζει με την επανεξέταση των κατευθυντήριων γραμμών για τους σιδηροδρόμους, για την οποία η Επιτροπή συνέχισε να εργάζεται παράλληλα το 2022. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές αποσκοπούν στην προώθηση της στροφής από τις οδικές στις σιδηροδρομικές μεταφορές και, ως εκ τούτου, συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα.

Χάρτης πορείας για πιθανή παράταση των κατευθυντήριων γραμμών για τις αεροπορικές μεταφορές

Τον Ιούλιο του 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε χάρτη πορείας με τον οποίο ενημέρωνε τα κύρια και λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με το ενδεχόμενο παράτασης, κατά ένα έως τρία έτη, των κανόνων σχετικά με τις ενισχύσεις λειτουργίας που περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις αεροπορικές μεταφορές⁶³. Σκοπός της εν λόγω παράτασης θα ήταν να αποφευχθεί η ενδεχόμενη αποτυχία των περιφερειακών αερολιμένων λόγω των επιπτώσεων της κρίσης COVID-19 πριν από την πλήρη επανεξέταση των κατευθυντήριων γραμμών για τις αεροπορικές μεταφορές.

3.4. Εκσυγχρονισμός των μεθόδων εργασίας της ΓΔ Ανταγωνισμού, ώστε να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες εφαρμογής της νομοθεσίας

Το 2022 η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού συνέχισε τις προσπάθειές της για να βελτιώσει την αποδοτικότητα των διαδικασιών έρευνας και άλλων δραστηριοτήτων της, χρησιμοποιώντας ψηφιακά εργαλεία σύμφωνα με την ψηφιακή στρατηγική της. Η ΓΔ Ανταγωνισμού μείωσε την κανονιστική

⁶¹ Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7595

⁶² Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την εφαρμογή των άρθρων 93, 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες κρατικών ενισχύσεων στον τομέα των σιδηροδρομικών, εσωτερικών πλωτών και πολυτροπικών μεταφορών [COM(2022) 327 final της 6.7.2022].

⁶³ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις σε αερολιμένες και αεροπορικές εταιρείες, της 4ης Απριλίου 2014 (ΕΕ C 99 της 4.4.2014, σ. 3).

επιβάρυνση για τα μέρη που εξακολουθούν να χρησιμοποιούν τα εργαλεία «Διαδραστική Αναφορά Κρατικών Ενισχύσεων» (State Aid Reporting Interactive – SARI2), «eConfidentiality» και «eRFI». Επίσης, η ΓΔ Ανταγωνισμού αναβάθμισε την πλατφόρμα «eLeniency», ώστε να παρέχει στις εταιρείες που συμμετέχουν σε διαδικασίες σχετικές με συμπράξεις και σε αντιμονοπωλιακές διαδικασίες εύκολη και ασφαλή πρόσβαση σε έγγραφα μέσω διαδικτύου.

Η εφαρμογή της νομοθεσίας ανταγωνισμού της ΕΕ διευκολύνθηκε περαιτέρω με τη συνέχιση των επενδύσεων σε ψηφιακές λύσεις αιχμής, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος διαχείρισης υποθέσεων CASE@EC. Δεδομένου του ευαίσθητου και εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών που διαχειρίζεται, η ΓΔ Ανταγωνισμού συνέχισε να επικαιροποιεί τα σχέδια ασφάλειας ΤΠ για νέες, καθώς και για υφιστάμενες, ψηφιακές λύσεις. Επίσης, η ΓΔ Ανταγωνισμού θέσπισε πρόσθετα μέτρα ασφάλειας και παρακολούθησης για τη διασφάλιση συνεχούς κυβερνοασφάλειας και κυβερνοανθεκτικότητας το 2022 και μετέπειτα. Η εσωτερική ψηφιακή στρατηγική της ΓΔ Ανταγωνισμού βασίζεται στην ψηφιακή στρατηγική επόμενης γενιάς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που εγκρίθηκε το 2022⁶⁴.

Το 2022 η ΓΔ Ανταγωνισμού ανέπτυξε περαιτέρω τα ψηφιακά εργαλεία έρευνας χρησιμοποιώντας υπηρεσίες εταιρικών πληροφοριών, δεδομένων και μηχανομάθησης. Μια ειδική μονάδα που διενεργεί αναλύσεις πληροφοριών και ερευνών και παρέχει υποστήριξη τεχνολογίας πληροφοριών για σκοπούς εγκληματολογικής έρευνας μετονομάστηκε σε «Ανάλυση δεδομένων και τεχνολογία». Η μονάδα θα είναι υπόλογη στον/στην επικεφαλής τεχνολογίας, μια νεοσυσταθείσα θέση που υπάγεται στον γενικό διευθυντή / στη γενική διευθύντρια. Ο/Η επικεφαλής τεχνολογίας θα έχει υποστηρικτικό ρόλο σε καθήκοντα εφαρμογής της νομοθεσίας και παρακολούθησης της αγοράς που βασίζονται όλο και περισσότερο στα δεδομένα, σε στενή συνεργασία με πολλές άλλες υπηρεσίες εντός της ΓΔ Ανταγωνισμού. Τον Δεκέμβριο του 2022, δημιουργήθηκε νέα διεύθυνση, η οποία θα είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της πράξης για τις ψηφιακές αγορές.

Το 2022 η Επιτροπή συνέχισε τις οικείες δραστηριότητες προώθησης και προβολής της πολιτικής ανταγωνισμού σε πολλαπλά επίπεδα για τη στήριξη της αποτελεσματικότητας της πολιτικής ανταγωνισμού της ΕΕ, κυρίως με τη συμμετοχή της εκτελεστικής αντιπροέδρου κ. Vestager σε εκδηλώσεις και συνεντεύξεις Τύπου. Διοργανώθηκαν ειδικές δραστηριότητες προβολής σε επίπεδο κρατών μελών για τη συμπλήρωση των δελτίων Τύπου, των σημειωμάτων πολιτικής, των ενημερωτικών δελτίων και των διαύλων επικοινωνίας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης⁶⁵.

⁶⁴ Ανακοίνωση προς την Επιτροπή: European Commission digital strategy — Next generation digital Commission [Ψηφιακή στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής — Ψηφιακή Επιτροπή επόμενης γενιάς], Βρυξέλλες [C(2022) 4388 final της 30.6.2022].

⁶⁵ Βλ. για παράδειγμα το βίντεο κινουμένων σχεδίων που δημοσιεύτηκε στο YouTube: <https://youtu.be/3yQkOwvdl-Q>

4. Η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού συνέβαλε στην υλοποίηση των πρωταρχικών φιλοδοξιών της Επιτροπής

Η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού της ΕΕ παρέχει ουσιαστικά οφέλη για τους καταναλωτές και τους πελάτες. Η ΓΔ Ανταγωνισμού εκτιμά⁶⁶ ότι τα ποσά που εξοικονόμησαν άμεσα οι πελάτες ως αποτέλεσμα της εφαρμογής της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας και της νομοθεσίας για τις συγκεντρώσεις από την Επιτροπή κατά την περίοδο 2012-2021 κυμαίνονται μεταξύ 120 δισ. EUR και 210 δισ. EUR. Κατά μέσο όρο, η εφαρμογή της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας και της νομοθεσίας για τις συγκεντρώσεις απέφερε άμεσα οφέλη για τους πελάτες που κυμαίνονταν σε ετήσια βάση περίπου από 12 δισ. EUR έως 21 δισ. EUR (βλ. διάγραμμα παρακάτω).

Εκτός από τις εκτιμήσεις αυτές, τα συνολικά οφέλη για τους πελάτες που θεωρείται ότι προκύπτουν από την εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού περιλαμβάνουν επίσης:

- 1) έμμεσα ή αποτρεπτικά αποτελέσματα που προκύπτουν από την εφαρμογή της νομοθεσίας, για παράδειγμα όταν οι επιχειρήσεις απέχουν από την υιοθέτηση αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς ή τη σύναψη αντιανταγωνιστικών συμφωνιών συγκέντρωσης· και
- 2) θετικά αποτελέσματα στην καινοτομία και την ποιότητα των προϊόντων ή των υπηρεσιών.

Τα έμμεσα αποτρεπτικά αποτελέσματα είναι δύσκολο να αποτιμηθούν. Ωστόσο, οι οικονομολόγοι συμφωνούν ότι τα ποσά που εξοικονομούν έμμεσα οι πελάτες είναι πιθανό να υπερβαίνουν κατά πολύ τα ποσά που εξοικονομούν άμεσα. Η πρόσφατη μοντελοποίηση των μακροοικονομικών επιπτώσεων⁶⁷ της εφαρμογής της πολιτικής ανταγωνισμού δείχνει ότι η εξοικονόμηση που επιτεύχθηκε χάρη στην εφαρμογή της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας και της νομοθεσίας για τις συγκεντρώσεις από την Επιτροπή κατά την τελευταία δεκαετία είναι πιθανό να έχει θετικό αντίκτυπο στο ΑΕΠ της ΕΕ της τάξης του 0,6 % έως 1,1 % (που αντιστοιχεί σε 90-160 δισ. EUR ετησίως) μεσομακροπρόθεσμα⁶⁸.

⁶⁶ Βλ. ενημερωτικό σημείωμα για την πολιτική ανταγωνισμού 2022/1, Customer savings generated by the Commission's antitrust and merger enforcement: a 10-year perspective (Εξοικονόμηση για τους πελάτες μέσω της εφαρμογής της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας και της νομοθεσίας για τις συγκεντρώσεις από την Επιτροπή: προοπτική δεκαετίας). Βλ.: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/dbfa0d39-5350-11ed-92ed-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-273802603>

⁶⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), «Modelling the macroeconomic impact of competition policy: 2021 update and further development» (Μοντελοποίηση του μακροοικονομικού αντικτύπου της πολιτικής ανταγωνισμού: επικαιροποίηση του 2021 και περαιτέρω ανάπτυξη), έκθεση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, του Κοινού Κέντρου Ερευνών και της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁶⁸ Βλ. ενημερωτικό σημείωμα για την πολιτική ανταγωνισμού 2022/1, Customer savings generated by the Commission's antitrust and merger enforcement: a 10-year perspective (Εξοικονόμηση για τους πελάτες μέσω της εφαρμογής της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας και της νομοθεσίας για τις συγκεντρώσεις από την Επιτροπή: προοπτική δεκαετίας), σ. 6-7.

Τον Οκτώβριο του 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε την έρευνα του Ευρωβαρόμετρου του 2022 σχετικά με την πολιτική ανταγωνισμού της ΕΕ⁶⁹. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν σαφώς ότι οι εύρυθμα λειτουργούσες ανταγωνιστικές αγορές βελτιώνουν την καθημερινή ζωή των πολιτών και ότι έχουν θετικό αντίκτυπο στις ΜΜΕ. Οι ανταγωνιστικές αγορές προσφέρουν χαμηλότερες τιμές, περισσότερες επιλογές και πιο καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες.

4.1. Η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού συνέβαλε στην ψηφιακή μετάβαση και σε μια ισχυρή και ανθεκτική ενιαία αγορά

Μέσω της πρωταρχικής φιλοδοξίας «Μια Ευρώπη έτοιμη για την ψηφιακή εποχή», η πρόεδρος von der Leyen όρισε τον ψηφιακό τομέα ως μία από τις βασικές προτεραιότητές της για την Επιτροπή. Στις ανταγωνιστικές αγορές, οι επιχειρήσεις πρέπει να καινοτομούν και να γίνονται αποδοτικές προκειμένου να αναπτυχθούν⁷⁰. Η αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ και των κανονιστικών μεταρρυθμίσεων είναι ζωτικής σημασίας για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της οικονομίας της ΕΕ και για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ενιαίας αγοράς.

Η εφαρμογή των αντιμονοπωλιακών κανόνων συνέβαλε στην ψηφιακή μετάβαση και σε μια ισχυρή και ανθεκτική ενιαία αγορά

Στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, η Επιτροπή αποδέχθηκε τον Ιούλιο του 2022 σειρά δεσμεύσεων που προσφέρθηκαν να αναλάβουν η *T-Mobile CZ*, η *CETIN* και η *O2 CZ* στην Τσεχία⁷¹. Οι

⁶⁹ Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_22_6374

⁷⁰ Η σημασία του ανταγωνισμού και της καινοτομίας επισημαίνεται επίσης στην ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Στρατηγική για τις ΜΜΕ με στόχο μια βιώσιμη και ψηφιακή Ευρώπη» [COM(2020) 103 final της 10.3.2020]· και στην ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Επικαιροποίηση της νέας βιομηχανικής στρατηγικής του 2020: προς μια ισχυρότερη ενιαία αγορά για την ανάκαμψη της Ευρώπης» [COM(2021) 350 final της 25.5.2021].

⁷¹ Οι δεσμεύσεις είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40305

δεσμεύσεις αυτές καθορίζουν το πλαίσιο για τα ευεργετικά αποτελέσματα της κοινοχρησίας δικτύου, περιορίζουν την ανταλλαγή εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ των επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν από κοινού το δίκτυο και διατηρούν, για κάθε μέρος, τα τεχνικά και οικονομικά κίνητρα για την ανάπτυξη πρόσθετης χωρητικότητας δικτύου από μόνα τους.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο έχει τονώσει τον ανταγωνισμό στην αγορά λιανικής και έχει προσφέρει ευρύτερες επιλογές και καλύτερες τιμές στους καταναλωτές. Η Επιτροπή πρέπει να διασφαλίσει ότι οι μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες δεν εξαλείφουν αυτά τα οφέλη μέσω αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή αποφάσισε να εξετάσει τις επιχειρηματικές πρακτικές της *Amazon* και τον διττό ρόλο της ως πλατφόρμας αγορών και ως επιχείρησης λιανικού εμπορίου. Τον Ιούλιο του 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να καταθέσουν τις παρατηρήσεις τους⁷² επί των δεσμεύσεων που έχει προσφερθεί να αναλάβει η *Amazon* για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα ανταγωνισμού που συνδέονται με τη χρήση μη δημόσιων δεδομένων προερχόμενων από τους πωλητές στην πλατφόρμα αγορών της, καθώς και με πιθανή μεροληψία στην πρόσβαση των πωλητών στα προγράμματα Buy Box και Prime. Τον Δεκέμβριο του 2022, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι τελικές δεσμεύσεις που προσφέρθηκε να αναλάβει η *Amazon* ανταποκρίνονταν στα προβλήματα ανταγωνισμού που εντόπισε η Επιτροπή και τις κατέστησε νομικά δεσμευτικές βάσει των αντιμονοπωλιακών κανόνων της ΕΕ⁷³.

⁷² Υπόθεση AT.40462, *Amazon Marketplace*, και υπόθεση AT.40703, *Amazon Buy Box*, πρόταση ανάλυσης δεσμεύσεων. Βλ.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases1/202229/AT_40462_8414012_7971_3.pdf

⁷³ Υπόθεση AT.40462, *Amazon Marketplace*, και υπόθεση AT.40703, *Amazon Buy Box*, απόφαση της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 2022. Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_22_7777

Τον Δεκέμβριο του 2022, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Meta για την προκαταρκτική της άποψη ότι η εταιρεία παραβίασε τους αντιμονοπωλιακούς κανόνες της ΕΕ στρεβλώνοντας τον ανταγωνισμό στις αγορές διαδικτυακών μικρών αγγελιών⁷⁴. Η Επιτροπή εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι η Meta συνδέει την οικεία υπηρεσία διαδικτυακών μικρών αγγελιών, Facebook Marketplace, με το προσωπικό της κοινωνικό δίκτυο, το Facebook, και ότι η Meta επιβάλλει αθέμιτους εμπορικούς όρους στους ανταγωνιστές της Facebook Marketplace.

Επίσης, τον Δεκέμβριο του 2022, η Επιτροπή περάτωσε έρευνα⁷⁵ που ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2022 σχετικά με συμφωνία γνωστή ως συμφωνία «Jedi Blue» μεταξύ της Google και της Meta για υπηρεσίες διαδικτυακών διαφημίσεων προβολής.

Οι πληρωμές μέσω κινητού διαδραματίζουν ταχέως αυξανόμενο ρόλο στην ψηφιακή μας οικονομία και οι καταναλωτές θα πρέπει να επωφελούνται από ανταγωνιστικές και καινοτόμες λύσεις πληρωμών. Το 2022 η Επιτροπή συνέχισε την έρευνά της⁷⁶ προκειμένου να αξιολογήσει αν η συμπεριφορά της Apple σε σχέση με την υπηρεσία Apple Pay παραβιάζει τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ. Στην κοινοποίηση αιτιάσεων⁷⁷, η οποία εκδόθηκε τον Μάιο του 2022, η Επιτροπή διαπίστωσε προκαταρκτικά ότι η Apple ενδέχεται να έχει περιορίσει τον ανταγωνισμό προς όφελος της δικής της λύσης, της υπηρεσίας Apple Pay.

Το 2022 το Γενικό Δικαστήριο εξέδωσε αρκετές σημαντικές αποφάσεις σχετικά με τις δραστηριότητες της Επιτροπής για την εφαρμογή της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας.

Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση Google Android⁷⁸

Τον Σεπτέμβριο του 2022, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε σε μεγάλο βαθμό την απόφαση της Επιτροπής του 2018⁷⁹, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι η Google είχε επιβάλει παράνομους περιορισμούς στους κατασκευαστές συσκευών Android και στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων κινητών επικοινωνιών προκειμένου να διατηρήσει τη δεσπόζουσα θέση της στη γενική αναζήτηση στο διαδίκτυο. Το Δικαστήριο μείωσε το πρόστιμο από 4,34 δισ. EUR σε 4,125 δισ. EUR. Ειδικότερα, το Δικαστήριο επικύρωσε τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι το Android και το iOS ανήκουν σε χωριστές σχετικές αγορές προϊόντων. Επιβεβαίωσε επίσης τις διαπιστώσεις της Επιτροπής σύμφωνα με τις οποίες η Google είχε περιορίσει τον ανταγωνισμό τόσο από ανταγωνιστικές υπηρεσίες γενικής αναζήτησης και φυλλομετρητές μέσω των όρων προεγκατάστασης που επέβαλε η Google στους κατασκευαστές κινητών συσκευών και όσο και από εναλλακτικές εκδόσεις Android και ανταγωνιστικές υπηρεσίες γενικής αναζήτησης μέσω των συμφωνιών κατά του κατακερματισμού.

⁷⁴ Βλ. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7728

⁷⁵ Υπόθεση AT.40774, Συμφωνία Google–Facebook (Open Bidding)· βλ. επίσης το δελτίο Τύπου της 11.3.2022:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1703

⁷⁶ Υπόθεση AT.40452, Apple — Πληρωμές μέσω κινητού. Βλ.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_AT_40452.

⁷⁷ Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2764

⁷⁸ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 14ης Σεπτεμβρίου 2022, υπόθεση T-604/18, Google LLC και Alphabet, Inc. κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, EU:T:2022:54.

⁷⁹ Υπόθεση AT.40099, Google Android. Βλ.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_AT_40099

Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση Qualcomm⁸⁰

Το 2018 η Επιτροπή επέβαλε στην Qualcomm πρόστιμο ύψους 997 εκατ. EUR, διαπιστώνοντας ότι η επιχείρηση είχε καταχραστεί τη δεσπόζουσα θέση της στην παγκόσμια αγορά συνόλων τσιπ συμβατών με το πρότυπο Long Term Evolution (στο εξής: LTE). Η Qualcomm συμφώνησε να προβεί σε «σημαντικές πληρωμές» στην Apple υπό τον όρο ότι η Apple θα χρησιμοποιούσε αποκλειστικά σύνολα τσιπ της Qualcomm στις συσκευές της. Η Επιτροπή έκρινε ότι οι εν λόγω πληρωμές βάσει αποκλειστικότητας μπορούσαν να έχουν αντιανταγωνιστικές επιπτώσεις, μειώνοντας τα κίνητρα της Apple να στραφεί σε ανταγωνιστικούς παρόχους συνόλων τσιπ LTE. Η Qualcomm προσέβαλε την απόφαση, υποστηρίζοντας ότι η Επιτροπή είχε υποπέσει σε διαδικαστικά σφάλματα και ότι η εκτίμησή της σχετικά με τις αντιανταγωνιστικές επιπτώσεις ήταν ανεπαρκής. Το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής στο σύνολό της, διαπιστώνοντας ορισμένες διαδικαστικές παρατυπίες, οι οποίες, κατά την άποψη του Γενικού Δικαστηρίου, έθιγαν τα δικαιώματα υπεράσπισης της Qualcomm. Το Γενικό Δικαστήριο διαφώνησε επίσης με την ανάλυση της Επιτροπής σχετικά με τις αντιανταγωνιστικές επιπτώσεις των πληρωμών βάσει αποκλειστικότητας.

Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση Intel⁸¹

Το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε εν μέρει την απόφαση της Επιτροπής του 2009 με την οποία επιβλήθηκε στην Intel πρόστιμο ύψους 1,06 δισ. EUR για εικαζόμενη κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της μέσω της προσφοράς συστημάτων εκπτώσεων υπέρ πιστών πελατών και άλλες πληρωμές βάσει αποκλειστικότητας. Η απόφαση αυτή εφάρμοσε την απόφαση του Δικαστηρίου επί της αίτησης αναίρεσης της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου του 2014 στην υπόθεση Intel, με την οποία κρίθηκε ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη μη λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική ανάλυση στην οποία στηρίχθηκε η Intel για να αποδείξει ότι οι εκπτώσεις της δεν ήταν ικανές να περιορίσουν τον ανταγωνισμό. Το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι το «κριτήριο του εξίσου αποτελεσματικού ανταγωνιστή» που εφαρμόστηκε στην απόφαση για να επιβεβαιωθεί η ικανότητα των εκπτώσεων της Intel να αποκλείσουν τον ανταγωνισμό ήταν εσφαλμένο και ότι η Επιτροπή δεν είχε εξετάσει επαρκώς άλλους δείκτες ικανότητας αποκλεισμού ανταγωνιστών. Η Επιτροπή κατέθεσε αίτηση αναίρεσης της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου.

Ο έλεγχος των συγκεντρώσεων συνέβαλε στην ψηφιακή μετάβαση και σε μια ισχυρή και ανθεκτική ενιαία αγορά

Το 2022 οι δραστηριότητες της Επιτροπής στον τομέα του ελέγχου των συγκεντρώσεων παρέμειναν σε υψηλό επίπεδο. Η Επιτροπή εξέδωσε 368 αποφάσεις συγκεντρώσεων σε διάφορους τομείς (το 2021 η Επιτροπή εξέδωσε 396 αποφάσεις συγκεντρώσεων), από τις οποίες οι 291 εγκρίθηκαν με απλοποιημένη διαδικασία. Η Επιτροπή παρενέβη σε 14 προτάσεις εξαγοράς, από τις οποίες 12 πράξεις εγκρίθηκαν υπό όρους και δύο απαγορεύτηκαν. Τέσσερις κοινοποιηθείσες πράξεις εγκαταλείφθηκαν από τα μέρη και αποσύρθηκαν κατά τη δεύτερη φάση.

Τον Ιανουάριο του 2022, η Επιτροπή απαγόρευσε την εξαγορά της *Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering CO., Ltd* από την *Hyundai Heavy Industries Holdings*⁸². Σύμφωνα με την Επιτροπή, η

⁸⁰ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 1ης Αυγούστου 2022, υπόθεση T-235/18, Qualcomm κατά Επιτροπής, EU:T:2022:358.

⁸¹ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 26ης Ιανουαρίου 2022, υπόθεση T-286/09, Intel Corporation, Inc. κατά Επιτροπής, EU:T:2022:19.

συγχώνευση των δύο ναυπηγικών εταιρειών θα είχε ως αποτέλεσμα τη δεσπόζουσα θέση της νέας εταιρείας που θα προέκυπτε και θα μείωνε τον ανταγωνισμό στην παγκόσμια αγορά ναυπήγησης μεγάλων πλοίων μεταφοράς υγροποιημένου αερίου (ΥΦΑ). Δεδομένου ότι δεν υποβλήθηκαν διορθωτικά μέτρα, η συγκέντρωση θα είχε ως αποτέλεσμα λιγότερους προμηθευτές και υψηλότερες τιμές.

Τον Ιανουάριο του 2022, κατόπιν διεξοδικής έρευνας, η Επιτροπή ενέκρινε υπό όρους την εξαγορά της *Kustomer* από τη *Meta*⁸³. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ανταγωνισμού που εντόπισε η Επιτροπή, η *Meta* προσφέρθηκε να αναλάβει συνολικές δεσμεύσεις πρόσβασης στις διεπαφές προγραμματισμού εφαρμογών για τους διαύλους ανταλλαγής μηνυμάτων της *Meta* με δεκαετή διάρκεια⁸⁴. Η Επιτροπή εξέτασε προσεκτικά την εξαγορά, διότι πράξεις όπως αυτή θα μπορούσαν να ενισχύσουν περαιτέρω τους μεγάλους παράγοντες που κυριαρχούν όλο και περισσότερο στην ψηφιακή οικονομία, ανεξάρτητα από το μέγεθος της εταιρείας-στόχου. Οι δεσμεύσεις που προσφέρθηκε να αναλάβει η *Meta* διασφαλίζουν ότι οι ανταγωνιστές της θα συνεχίσουν να έχουν ελεύθερη και συγκρίσιμη πρόσβαση στους σημαντικούς διαύλους ανταλλαγής μηνυμάτων της *Meta*.

Τον Ιούνιο του 2022, η Επιτροπή ενέκρινε την εξαγορά της *Welbilt* από την *Ali Group* υπό όρους⁸⁵. Η *Ali Group* και η *Welbilt* είναι παγκόσμιοι προμηθευτές επαγγελματικού εξοπλισμού κουζίνας, συμπεριλαμβανομένων των μηχανών παραγωγής πάγου που χρησιμοποιούνται στους κλάδους της φιλοξενίας και της βιομηχανίας. Οι δεσμεύσεις που προσφέρθηκαν να αναλάβουν τα μέρη στη συγκεκριμένη υπόθεση περιλαμβάνουν την εκποίηση του συνόλου των δραστηριοτήτων της *Welbilt* στον τομέα των μηχανών παραγωγής πάγου. Αυτό θα διασφαλίσει ότι ένας νέος παράγοντας στην αγορά θα συνεχίσει να ασκεί ανταγωνιστική πίεση στην οντότητα που θα προκύψει από τη συγκέντρωση, ενώ οι πελάτες θα διατηρήσουν τη δυνατότητα επιλογής προμηθευτών.

Τον Σεπτέμβριο του 2022, η Επιτροπή απαγόρευσε την πρόωρη εξαγορά της *GRAIL* από την *Illumina* μετά από διεξοδική έρευνα⁸⁶. Η *Illumina* είναι ο προμηθευτής που κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά συστημάτων αλληλούχησης επόμενης γενιάς (στο εξής: NGS) για γενετική και γονιδιωματική ανάλυση. Η *GRAIL* είναι πελάτης της *Illumina* και χρησιμοποιεί τα οικεία συστήματα NGS για την ανάπτυξη δοκιμών ανίχνευσης καρκίνου. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, με την πράξη, η *Illumina* θα είχε κίνητρο να αποκόψει την πρόσβαση των ανταγωνιστών της *GRAIL*

⁸² Υπόθεση M.9343, *Hyundai Heavy Industries Holdings / Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering*. Βλ.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9343

⁸³ Υπόθεση M.10262, *Meta (πρώην Facebook) / Kustomer*. Βλ.: https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases1/202242/M_10262_8559915_3054_3.pdf

⁸⁴ Δέσμευση για πρόσβαση σε δημόσιες διεπαφές προγραμματισμού εφαρμογών (στο εξής: API): Η *Meta* δεσμεύεται να εγγνάται την πρόσβαση χωρίς διακρίσεις, χωρίς χρέωση, στις προσβάσιμες στο κοινό API της, για τους διαύλους ανταλλαγής μηνυμάτων της, σε ανταγωνιζόμενους παρόχους λογισμικού εξυπηρέτησης πελατών CRM (διαχείρισης σχέσεων με τους πελάτες) και νεοεισερχόμενους. Δέσμευση για ισότιμη πρόσβαση σε βασικές API: Στον βαθμό που οποιαδήποτε χαρακτηριστικά ή οποιεσδήποτε λειτουργίες του Messenger, της ανταλλαγής μηνυμάτων στο Instagram ή του WhatsApp που χρησιμοποιούνται σήμερα από τους πελάτες της *Kustomer* ενδέχεται να βελτιωθούν ή να επικαιροποιηθούν, η *Meta* δεσμεύεται επίσης να καθιστά διαθέσιμες ισοδύναμες βελτιώσεις στους ανταγωνιστές της *Kustomer* και τους νεοεισερχόμενους στην αγορά. Αυτό θα ισχύει επίσης για οποιαδήποτε νέα χαρακτηριστικά ή οποιεσδήποτε νέες λειτουργίες των διαύλων ανταλλαγής μηνυμάτων της *Meta* στο μέλλον, εάν χρησιμοποιούνται από σημαντικό ποσοστό πελατών της *Kustomer*.

⁸⁵ Υπόθεση M.10431, *Ali Group / Welbilt* (EE C 469 της 9.12.2022, σ. 16).

⁸⁶ Υπόθεση M.10188, *Illumina/GRAIL*. Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/IP_22_5364

στην τεχνολογία της ή να τους θέσει σε μειονεκτική θέση με άλλον τρόπο, παρεμποδίζοντας έτσι τον ανταγωνισμό καινοτομίας στην αναδυόμενη αγορά δοκιμών ανίχνευσης καρκίνου βάσει NGS.

Παρά την εκκρεμούσα διεξοδική έρευνα της Επιτροπής, οι εταιρείες προέβησαν στην πράξη τον Αύγουστο του 2021. Αντιδρώντας στο πρόωρο κλείσιμο, η Επιτροπή έλαβε προσωρινά μέτρα για την αποκατάσταση και τη διατήρηση των συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού μετά την εξαγορά της GRAIL από την Illumina⁸⁷. Παράλληλα, η Επιτροπή κίνησε έρευνα για να αξιολογήσει αν η Illumina παραβίασε την «υποχρέωση αναστολής» που επιβάλλεται σε πράξεις που υπόκεινται σε εξέταση βάσει του κανονισμού συγκεντρώσεων της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξέδωσε κοινοποίηση αιτιάσεων τον Ιούλιο του 2022, υποστηρίζοντας ότι η Illumina και η GRAIL είχαν παραβιάσει τον κανονισμό συγκεντρώσεων της ΕΕ προβαίνοντας στην εξαγορά προτού λάβουν την έγκριση της Επιτροπής βάσει ελέγχου της συγκέντρωσης. Εάν η Επιτροπή κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η Illumina και η GRAIL όντως προέβησαν στην πράξη κατά παράβαση του κανονισμού συγκεντρώσεων της ΕΕ, θα μπορούσε να επιβάλει πρόστιμο ύψους έως 10 % του ετήσιου παγκόσμιου κύκλου εργασιών κάθε εταιρείας⁸⁸. Επίσης, τον Δεκέμβριο του 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε κοινοποίηση αιτιάσεων στην Illumina και στην GRAIL με την οποία τις ενημέρωνε για τα μέτρα αποκατάστασης που προτίθεται να λάβει βάσει του κανονισμού συγκεντρώσεων της ΕΕ, μετά την απόφαση της Επιτροπής να απαγορεύσει την πραγματοποιηθείσα εξαγορά της GRAIL από την Illumina⁸⁹.

Το Γενικό Δικαστήριο της ΕΕ επικύρωσε την εξέταση της Επιτροπής βάσει του άρθρου 22 στην απόφαση Illumina/GRAIL⁹⁰

Στην υπόθεση *Illumina/GRAIL*, η Επιτροπή έδωσε πλήρη ισχύ στο άρθρο 22 του κανονισμού συγκεντρώσεων της ΕΕ, αποδεχόμενη την παραπομπή μιας πράξης που δεν υπερέβαινε τα εθνικά όρια κοινοποίησης. Αυτό ακολούθησε την ανακοίνωση της εκτελεστικής αντιπροέδρου κ. Vestager ότι η Επιτροπή δεν θα αποθαρρύνει πια τα κράτη μέλη από το να ζητούν παραπομπές στην Επιτροπή για υποθέσεις που δεν υπόκεινται σε κοινοποίηση στο αιτούν κράτος μέλος. Η παραπομπή των εν λόγω υποθέσεων στην Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι συγκεντρώσεις στις οποίες συμμετέχουν εταιρείες με ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν αντικατοπτρίζει δεόντως τον αντίκτυπό τους στον ανταγωνισμό μπορούν να εξεταστούν από την Επιτροπή⁹¹ για τα αιτούντα κράτη μέλη. Η Επιτροπή δημοσίευσε οδηγίες για το θέμα αυτό τον Μάρτιο του 2021⁹² και, στη συνέχεια, πρακτικές πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή τους τον Δεκέμβριο του 2022⁹³.

Η Illumina και η GRAIL προσέβαλαν τις αποφάσεις της Επιτροπής του 2021 με τις οποίες έγιναν δεκτές παραπομπές βάσει του άρθρου 22 από διάφορα κράτη μέλη / κράτη του ΕΟΧ. Τον Ιούλιο του 2022, το

⁸⁷ Υπόθεση M.10493, *Illumina/GRAIL* [Προσωρινά μέτρα βάσει του άρθρου 8 παράγραφος 5 στοιχείο α)]. Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_5661

⁸⁸ Υπόθεση M.10483, *Illumina/GRAIL* (διαδικασία του άρθρου 14). Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4604

⁸⁹ Υπόθεση M.10939, *Illumina/GRAIL*. Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_7403

⁹⁰ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 13.7.2022, υπόθεση T-227/21, *Illumina, Inc. κατά Επιτροπής*, EU:T:2022:447.

⁹¹ Ομιλία της εκτελεστικής αντιπροέδρου κ. Vestager στις 11.9.2020 σχετικά με το μέλλον του ελέγχου των συγκεντρώσεων στην ΕΕ (The Future of EU Merger Control), https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/vestager/announcements/future-eu-merger-control_en

⁹² Ανακοίνωση της Επιτροπής: Οδηγίες της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του μηχανισμού παραπομπής του άρθρου 22 του κανονισμού συγκεντρώσεων σε ορισμένες κατηγορίες υποθέσεων [C(2021) 1959 final της 26.3.2021].

⁹³ Πρακτικές πληροφορίες για την εφαρμογή του εγγράφου «Οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή του μηχανισμού παραπομπής του άρθρου 22 του κανονισμού συγκεντρώσεων σε ορισμένες κατηγορίες υποθέσεων» — Συχνές ερωτήσεις και απαντήσεις. Βλ.: https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2022-12/article22_recalibrated_approach_QandA.pdf

Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση⁹⁴. Το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι οι πράξεις βάσει του άρθρου 22 του κανονισμού συγκεντρώσεων της ΕΕ δεν χρειάζεται να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων στο κράτος μέλος που αιτείται την παραπομπή. Η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου επιβεβαιώνει το δικαίωμα της Επιτροπής να έχει δικαιοδοσία βάσει του άρθρου 22 για συγκεντρώσεις, παρά το γεγονός ότι η πράξη δεν υπερβαίνει τα εθνικά όρια ελέγχου των συγκεντρώσεων. Για την απόφαση εκκρεμεί επί του παρόντος αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου⁹⁵.

Τον Ιούλιο του 2022, η Επιτροπή κίνησε διεξοδική έρευνα για να αξιολογήσει την προτεινόμενη εξαγορά της *VOO* και της *Brutélé* από την *Orange*⁹⁶. Η *Orange* ήταν επιτυχημένος ανταγωνιστής των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών των *Voo/Brutele* σε τμήματα του Βελγίου. Η Επιτροπή εκφράζει την ανησυχία της για το ενδεχόμενο η προτεινόμενη πράξη να μειώσει τον ανταγωνισμό στις αγορές λιανικής για την παροχή υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης στο διαδίκτυο, οπτικοακουστικών υπηρεσιών και πακέτων πολλαπλών υπηρεσιών σε τμήματα του Βελγίου.

Τον Νοέμβριο του 2022, η Επιτροπή κίνησε διεξοδική έρευνα για να αξιολογήσει την προτεινόμενη εξαγορά της *Activision Blizzard* από τη *Microsoft*⁹⁷. Η Επιτροπή εκφράζει την ανησυχία της για το ενδεχόμενο η προτεινόμενη εξαγορά να μειώσει τον ανταγωνισμό στις αγορές διανομής βιντεοπαιχνιδιών κονσόλας και προσωπικών υπολογιστών, καθώς και λειτουργικών συστημάτων για προσωπικούς υπολογιστές.

Τον Νοέμβριο του 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κίνησε διεξοδική έρευνα για να αξιολογήσει την προτεινόμενη εξαγορά της *Lagardère* από τη *Vivendi*⁹⁸. Τα μέρη είναι η πρώτη και η δεύτερη μεγαλύτερη εταιρεία στις περισσότερες αγορές της αξιακής αλυσίδας των βιβλίων στη Γαλλία. Η Επιτροπή εκφράζει την ανησυχία της για το ενδεχόμενο η πράξη να μειώσει τον ανταγωνισμό στις αγορές i) αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας για βιβλία στη γαλλική γλώσσα, ii) διανομής και εμπορίας βιβλίων στη γαλλική γλώσσα και iii) πωλήσεων βιβλίων στη γαλλική γλώσσα σε επιχειρήσεις λιανικής πώλησης. Η Επιτροπή εντόπισε επίσης προβλήματα ανταγωνισμού σε σχέση με την πώληση περιοδικών για διασημότητες.

Τον Δεκέμβριο του 2022, η Επιτροπή κίνησε διεξοδική έρευνα για να αξιολογήσει την προτεινόμενη εξαγορά της *VMware* από την *Broadcom*⁹⁹. Η *Broadcom* είναι προμηθευτής υλισμικού, κυρίως καρτών διεπαφής δικτύων και προσαρμογέων, ενώ η *VMware* προσφέρει λογισμικό εικονικοποίησης. Η Επιτροπή εκφράζει την ανησυχία της για το ενδεχόμενο η πράξη να δώσει στην *Broadcom* τη δυνατότητα να μειώσει την ικανότητα ανταγωνισμού ανταγωνιστών προμηθευτών υλισμικού, κυρίως μέσω της υποβάθμισης της διαλειτουργικότητας του λογισμικού εικονικοποίησης της *VMware* με τα προϊόντα υλισμικού των ανταγωνιστών.

⁹⁴ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 13.7.2022, T-227/21, *Illumina, Inc.* κατά Επιτροπής, EU:T:2022:447.

⁹⁵ Αναίρεση που άσκησαν η *Illumina* στις 22.9.2022 στην υπόθεση C-611/22 P — *Illumina* κατά Επιτροπής και η *GRAIL* στις 30.9.2022, στην υπόθεση C-625/22 P — *Grail* κατά Επιτροπής και *Illumina*.

⁹⁶ Υπόθεση M.10663, *Orange/VOO/Brutele*, βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4762

⁹⁷ Υπόθεση M.10646, *Microsoft / Activision Blizzard*, βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_6578

⁹⁸ Υπόθεση M.10433, *Vivendi/Lagardere*, βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7243

⁹⁹ Υπόθεση M.10806, *Broadcom/VMware*, βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7835

Τον Φεβρουάριο του 2022, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η Ουγγαρία παραβίασε το άρθρο 21 του κανονισμού συγκεντρώσεων της ΕΕ με την απόφασή της να ασκήσει βέτο στην εξαγορά των ουγγρικών θυγατρικών του *AEGON Group* από τον όμιλο *Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe (VIG)*¹⁰⁰. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού συγκεντρώσεων της ΕΕ, η Επιτροπή έχει αποκλειστική αρμοδιότητα να αξιολογεί συγκεντρώσεις με ενωσιακή διάσταση. Τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία έννομων συμφερόντων μόνο υπό ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες δεν πληρούνταν από το βέτο της Ουγγαρίας, δεδομένου ότι δεν είχε κοινοποιηθεί εκ των προτέρων στην Επιτροπή και δεν ήταν σαφές αν αποσκοπούσε στην προστασία του έννομου συμφέροντος της Ουγγαρίας. Η απόφαση επιβεβαίωσε την αποκλειστική αρμοδιότητα της Επιτροπής και το ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ενέργειές τους τηρούν αυτήν την κατανομή αρμοδιοτήτων, ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν να επενδύουν και να αξιοποιούν την ενιαία αγορά με εμπιστοσύνη.

Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων συνέβαλε στην ψηφιακή μετάβαση και την ανθεκτικότητα της ενιαίας αγοράς

Τα έργα κρατικών ενισχύσεων συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην ανάπτυξη ευρυζωνικών δικτύων υψηλών επιδόσεων στην ΕΕ σε περιοχές όπου οι εμπορικοί φορείς εκμετάλλευσης έχουν ή μικρό ή και κανένα κίνητρο να παρέχουν επαρκή ευρυζωνική κάλυψη. Για να εξισορροπήσει τις ενισχύσεις σε ολόκληρη την ΕΕ, η Επιτροπή συνεργάστηκε στενά με τα κράτη μέλη για να διασφαλίσει ότι τα εθνικά μέτρα στήριξης μπορούν να τεθούν σε εφαρμογή όσο το δυνατόν ταχύτερα και αποτελεσματικότερα.

Για παράδειγμα, τον Ιανουάριο του 2022, η Επιτροπή ενέκρινε ιταλικό καθεστώς ύψους 3,8 δισ. EUR που έλαβε στήριξη από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) για την ανάπτυξη δικτύων gigabit υψηλών επιδόσεων σε περιοχές της χώρας όπου δεν υπάρχει υφιστάμενο ή σχεδιαζόμενο δίκτυο ικανό να παρέχει ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 300 megabit ανά δευτερόλεπτο. Το μέτρο αποτελεί μέρος του εθνικού σχεδίου ψηφιοποίησης της Ιταλίας¹⁰¹.

Τον Οκτώβριο του 2022, η Επιτροπή ενέκρινε ιταλικό μέτρο ύψους 292,5 εκατ. EUR, το οποίο έλαβε στήριξη από τον ΜΑΑ, για την παροχή στήριξης στην STMicroelectronics κατά την κατασκευή μονάδας στην αξιακή αλυσίδα των ημιαγωγών¹⁰². Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις αρχές που διακήρυξε η Επιτροπή στην ανακοίνωση που εξέδωσε τον Φεβρουάριο του 2022, για παράδειγμα τον θετικό αντίκτυπο στην αξιακή αλυσίδα όσον αφορά την κατοχύρωση της ασφάλειας του εφοδιασμού, και συνοδεύει την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με την πράξη για τα μικροκυκλώματα¹⁰³.

¹⁰⁰ Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_1258

¹⁰¹ Υπόθεση SA.63170, ΜΑΑ — Ιταλία — Σχέδιο 1 Gbps (ΕΕ C 116 της 11.3.2022, σ. 3).

¹⁰² Υπόθεση SA.103083, ΜΑΑ — STMICROELECTRONICS S.R.L. (ST) — Νέα μονάδα υποστρωμάτων ανθρακοπυριτίου (SiC) στην Catania.

¹⁰³ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Μια πράξη για τα μικροκυκλώματα για την Ευρώπη [COM(2022) 45 final της 8.2.2022].

Επίσης, τον Νοέμβριο του 2022, η Επιτροπή ενέκρινε ισπανικό καθεστώς ύψους 500 εκατ. EUR, το οποίο έλαβε στήριξη από τον ΜΑΑ, για να βοηθήσει τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις σε αγροτικές περιοχές να έχουν πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες κινητών επικοινωνιών, συμβάλλοντας στην επίτευξη των οικονομικών στόχων της Ισπανίας και των συνολικών ψηφιακών στόχων της ΕΕ¹⁰⁴.

Η ελευθερία και η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης διαδραματίζουν βασικό ρόλο για τη δημοκρατία. Το 2022 η Επιτροπή ενέκρινε ορισμένα μέτρα στήριξης του τομέα των μέσων ενημέρωσης, τα οποία βοηθούν τον τομέα να ανακάμψει από τις δύο κρίσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ, ελαχιστοποιώντας παράλληλα τις αντιανταγωνιστικές επιπτώσεις. Επίσης, η Επιτροπή ενέκρινε την ενίσχυση του ψηφιακού μετασχηματισμού και της τεχνολογικής καινοτομίας στον κλάδο των μέσων ενημέρωσης.

4.2 Η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού συνέβαλε στην πράσινη μετάβαση

Η πολιτική ανταγωνισμού συμβάλλει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών και των κλιματικών στόχων της ΕΕ, για παράδειγμα στην απανθρακοποίηση της οικονομίας και τη στροφή του τομέα των μεταφορών από τα ορυκτά καύσιμα σε εναλλακτικά καύσιμα. Η εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού συμβάλλει στην υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας¹⁰⁵ διατηρώντας τις αγορές αποδοτικές, δίκαιες και καινοτόμες.

Για να διασφαλιστεί ότι η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού συμβάλλει στην πράσινη μετάβαση, προετοιμάζοντας το έδαφος για την πράσινη κινητικότητα, η Επιτροπή ανέθεσε το 2022 την εκπόνηση μελέτης για την ανάλυση της ανταγωνιστικής δυναμικής στις αγορές προσβάσιμων στο κοινό υποδομών επαναφόρτισης. Η μελέτη θα ολοκληρωθεί το 2023¹⁰⁶.

Επίσης, η Επιτροπή στηρίζει τους ενεργειακούς στόχους της ΕΕ και την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία μέσω του έργου της στο πεδίο της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας. Το 2022 η Επιτροπή συνέχισε την έρευνά της σχετικά με εταιρείες οι οποίες εικάζεται ότι προβαίνουν σε αθέμιτες συμπράξεις για να επηρεάσουν τους δείκτες αναφοράς για τις τιμές βιοκαυσίμων αιθανόλης¹⁰⁷.

Η Επιτροπή κίνησε αυτεπάγγελτη έρευνα σχετικά με τις αγορές φυσικού αερίου στην Ευρώπη, προκειμένου να αξιολογήσει αν η εμπορική συμπεριφορά των συμμετεχόντων στην αγορά έχει ενδεχομένως συμβάλει στη διατάραξη των αγορών ενέργειας και των τιμών αερίου στην Ευρώπη¹⁰⁸. Τον Δεκέμβριο του 2021, η ουκρανική εταιρεία παραγωγής αερίου Naftogaz υπέβαλε επίσημη καταγγελία κατά της Gazprom για παραβίαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, ισχυριζόμενη ότι η

¹⁰⁴ Υπόθεση SA.103451, ΜΑΑ — Ισπανία — Ανάπτυξη δικτύων οπισθόζευξης για κινητή συνδεσιμότητα (ΕΕ C 449 της 25.11.2022, σ. 2).

¹⁰⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» [COM(2019) 640 final].

¹⁰⁶ Βλ.: https://competition-policy.ec.europa.eu/single-market-programme-smp/calls-tenders-contracts/ex-ante-publicity-low-and-middle-value-contracts_en

¹⁰⁷ Υπόθεση ΑΤ.40054, Τιμές αναφοράς αιθανόλης. Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_6769

¹⁰⁸ Στην καταγγελία της, η Naftogaz ισχυρίζεται, μεταξύ άλλων, ότι η Gazprom προέβη σε εσκεμμένη άρνηση επαναπλήρωσης των εγκαταστάσεων αποθήκευσης αερίου στην ΕΕ, διέκοψε την πώληση αερίου μέσω της δικής της ηλεκτρονικής πλατφόρμας πωλήσεων χωρίς αιτιολόγηση και εξακολουθεί να εμποδίζει τις εξαγωγές αερίου στην Ευρώπη από ανεξάρτητους παραγωγούς αερίου από τη Ρωσία και την Κεντρική Ασία.

εταιρεία καταχράστηκε τη δεσπόζουσα θέση της σε ορισμένες αγορές αερίου στον ΕΟΧ. Στο πλαίσιο της έρευνάς της, τον Μάρτιο του 2022 η Επιτροπή διενήργησε αιφνιδιαστικούς ελέγχους στις εγκαταστάσεις διαφόρων εταιρειών στη Γερμανία που δραστηριοποιούνται στον τομέα της προμήθειας, της μεταφοράς και της αποθήκευσης φυσικού αερίου¹⁰⁹. Μεταξύ άλλων, η Επιτροπή εξέτασε αν η συμπεριφορά της Gazprom μπορεί να συνέβαλε στην αύξηση των τιμών του αερίου στην ευρωπαϊκή αγορά άμεσης παράδοσης και, ως εκ τούτου, να ωφέλησε την Gazprom όσον αφορά τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις της βάσει δείκτη στους κόμβους εμπορίας, τις οποίες υπογράφει με Ευρωπαίους πελάτες.

Η ενθάρρυνση των ταξιδιωτών να στραφούν από τις οδικές στις σιδηροδρομικές μεταφορές αποτελεί σημαντική συμβολή στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας¹¹⁰. Ταυτόχρονα, ο υγιής ανταγωνισμός διασφαλίζει στους Ευρωπαίους πολίτες τη δυνατότητα να επωφελούνται από ποιοτικές και οικονομικά προσιτές σιδηροδρομικές επιβατικές υπηρεσίες. Στον τομέα της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, τον Ιούνιο του 2022 η Επιτροπή ενημέρωσε την *České dráhy* και την *Österreichische Bundesbahnen*, την τσεχική και την αυστριακή κατεστημένη σιδηροδρομική επιχείρηση, σχετικά με την προκαταρκτική της άποψη ότι οι δύο εταιρείες είχαν παραβιάσει τους αντιμονοπωλιακούς κανόνες της ΕΕ προβαίνοντας σε αθέμιτη σύμπραξη στην αγορά μεταχειρισμένων επιβατικών σιδηροδρομικών βαγονιών με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού στην αγορά σιδηροδρομικών επιβατικών μεταφορών¹¹¹. Σε χωριστή υπόθεση σχετικά με έρευνα για εξοντωτική τιμολόγηση από μέρους της *České dráhy*, η Επιτροπή περάτωσε, τον Σεπτέμβριο του 2022, την έρευνά της χωρίς να εκδώσει απόφαση παράβασης. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα στοιχεία που συγκέντρωσε μετά την αποστολή της κοινοποίησης αιτιάσεων¹¹² στην *České dráhy* τον Οκτώβριο του 2020 δεν επιβεβαίωναν τις αρχικές ανησυχίες της ότι ο κατεστημένος σιδηροδρομικός φορέας χρέωνε τιμές κάτω του κόστους, σε μια προσπάθεια να αποκλείσει παράνομα νέους ανταγωνιστές¹¹³.

Στον τομέα του ελέγχου των συγκεντρώσεων, η Επιτροπή ενέκρινε υπό όρους, τον Ιούλιο του 2022, την εξαγορά της *Equans* από την *Bouygues*¹¹⁴. Η έρευνα της Επιτροπής αποκάλυψε ότι η οντότητα που θα προέκυπτε από τη συγκέντρωση θα είχε μεγάλα μερίδια αγοράς και θα αντιμετώπιζε ανταγωνισμό από πολύ λίγους συμμετέχοντες. Αυτό θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα υψηλότερες τιμές ηλεκτρολογικών υπηρεσιών για τις σιδηροδρομικές γραμμές επαφής στο Βέλγιο. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ανταγωνισμού που εντόπισε η Επιτροπή η *Bouygues* προσφέρθηκε να εκποιήσει την *Colas Rail Belgium* στο σύνολό της, συμπεριλαμβανομένων όλων των στοιχείων ενεργητικού, του προσωπικού και των τρεχουσών και μελλοντικών συμβάσεών της

¹⁰⁹ Βλ. δελτίο Τύπου της 31.3.2022: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_2202

¹¹⁰ Βλ. για παράδειγμα: Έκθεση που δημοσιεύτηκε από τον Οργανισμό Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Fostering the railway sector through the European Green Deal (Πρώθηση του σιδηροδρομικού τομέα μέσω της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας), 16.7.2020 (ημερομηνία επικαιροποίησης: 12.10.2022). Βλ. https://www.era.europa.eu/content/report-fostering-railway-sector-through-european-green-deal_en

¹¹¹ Υπόθεση ΑΤ.40401, *České dráhy* και *Österreichische Bundesbahnen*.

¹¹² Υπόθεση ΑΤ.40156, *Τσεχικοί σιδηρόδρομοι*. Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2017

¹¹³ Commission Daily News, 30.9.2022: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_22_5911

¹¹⁴ Υπόθεση Μ.10575, *Bouygues/Equans*. Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_4603

τόσο για τις οικείες σιδηροδρομικές γραμμές επαφής όσο και για τις δραστηριότητες εγκατάστασης σιδηροτροχιών. Ο ανταγωνισμός στον τομέα των σιδηροδρομικών επιβατικών μεταφορών μπορεί να μειώσει τις τιμές και να αυξήσει την ποιότητα των υπηρεσιών προς όφελος των καταναλωτών. Η παρέμβαση της Επιτροπής διασφαλίζει ότι ένας ακόμη ανταγωνιστής θα παραμείνει στην αγορά και θα συνεχίσει να ασκεί ανταγωνιστική πίεση στη σχετική βελγική αγορά, ενώ οι πελάτες θα επωφεληθούν από ευρύτερη επιλογή προμηθευτών και ανταγωνιστικές τιμές.

Τον Οκτώβριο του 2022, η Επιτροπή πρότεινε νέο κανονισμό έκτακτης ανάγκης για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών αερίου στην ΕΕ¹¹⁵. Ο κανονισμός εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2022¹¹⁶. Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, μηχανισμό από κοινού αγορών αερίου, ώστε να μπορούν οι εταιρείες αερίου και οι καταναλωτές αερίου να διαπραγματεύονται χαμηλότερες τιμές και να διασφαλίζουν τον ενεργειακό εφοδιασμό ενόψει πιθανών ελλείψεων ενεργειακού εφοδιασμού.

Η Επιτροπή πρόκειται να αναθέσει σε πάροχο υπηρεσιών να οργανώσει τη συγκέντρωση της ζήτησης σε επίπεδο ΕΕ, ομαδοποιώντας τις ανάγκες εισαγωγής αερίου και αναζητώντας προσφορές στην αγορά για την κάλυψη της ζήτησης. Οι εταιρείες θα επιτρέπεται να συστήσουν ευρωπαϊκή κοινοπραξία αγοράς αερίου, σε συμφωνία με τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ. Οι από κοινού αγορές θα βοηθήσουν τα μικρότερα κράτη μέλη και ειδικότερα τις εταιρείες που βρίσκονται σε λιγότερο ευνοϊκή κατάσταση ως αγοραστές να αγοράζουν αέριο με καλύτερους όρους. Ο κανονισμός περιλαμβάνει επίσης διατάξεις για την ενίσχυση της διαφάνειας των προβλεπόμενων και συναφθεισών συμβάσεων αγοράς αερίου, προκειμένου να αξιολογείται αν επιτυγχάνονται οι στόχοι της ασφάλειας του εφοδιασμού και της ενεργειακής αλληλεγγύης.

Η Επιτροπή είναι έτοιμη να συνδράμει τις επιχειρήσεις κατά τον σχεδιασμό πιθανών κοινοπραξιών για από κοινού αγορές αερίου σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ.

Το 2022 η Επιτροπή ενέκρινε δύο σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (στο εξής: ΣΕΚΕΕ) στην αλυσίδα τεχνολογίας υδρογόνου. Τα δύο ΣΕΚΕΕ στηρίζουν την ανάπτυξη βασικών στρατηγικών αλυσίδων αξίας και τεχνολογίας, καθώς και την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, της στρατηγικής της ΕΕ για το υδρογόνο και της πρωτοβουλίας REPowerEU.

ΣΕΚΕΕ Hy2Tech

Το πρώτο ΣΕΚΕΕ εγκρίθηκε τον Ιούλιο του 2022 και στηρίζει την έρευνα, την καινοτομία και τη βιομηχανική ανάπτυξη στην αξιακή αλυσίδα της τεχνολογίας υδρογόνου. Για το έργο αυτό 15 κράτη μέλη¹¹⁷ θα παράσχουν δημόσια χρηματοδότηση ύψους έως 5,4 δισ. EUR, η οποία αναμένεται να αποδεσμεύσει επιπλέον 8,8 δισ. EUR ιδιωτικών επενδύσεων. Τριάντα πέντε εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων ΜΜΕ και νεοφυών επιχειρήσεων, θα συμμετάσχουν σε 41 έργα¹¹⁸. Το ΣΕΚΕΕ

¹¹⁵ Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου, Ενίσχυση της αλληλεγγύης μέσω καλύτερου συντονισμού των αγορών αερίου, διασυνοριακών ανταλλαγών αερίου και αξιόπιστων δεικτών αναφοράς για τις τιμές [COM(2022) 549 final].

¹¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2576 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2022, για την ενίσχυση της αλληλεγγύης μέσω καλύτερου συντονισμού των αγορών αερίου, αξιόπιστων δεικτών αναφοράς για τις τιμές και διασυνοριακών ανταλλαγών αερίου (ΕΕ L 335 της 29.12.2022, σ. 1).

¹¹⁷ AT, BE, CZ, DK, EST, FI, FR, DE, EL, IT, NL, PL, PT, SK και ES.

¹¹⁸ Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_22_4544

Hy2Tech καλύπτει μεγάλα τμήματα της αξιακής αλυσίδας της τεχνολογίας υδρογόνου, μεταξύ των οποίων: i) εγκαταστάσεις και εξοπλισμό για την παραγωγή υδρογόνου· ii) παραγωγή κυψελών καυσίμου· iii) αποθήκευση, μεταφορά και διανομή υδρογόνου· και iv) εφαρμογές τελικών χρηστών, ειδικότερα στον τομέα της κινητικότητας. Συμβάλλει στην ανάπτυξη σημαντικών τεχνολογικών καινοτομιών, συμπεριλαμβανομένων νέων υλικών ηλεκτροδίων υψηλής απόδοσης, αποδοτικότερων κυψελών καυσίμου και καινοτόμων τεχνολογιών μεταφορών. Το ΣΕΚΕΕ *Hy2Tech* αναμένεται να δημιουργήσει περίπου 20 000 άμεσες θέσεις εργασίας.

ΣΕΚΕΕ *Hy2Use*

Το ΣΕΚΕΕ *Hy2Use* εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2022 και θα τονώσει την προσφορά ανανεώσιμου υδρογόνου και υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, καθώς και την ανάπτυξη και την αρχική βιομηχανική εγκατάσταση καθαρών και καινοτόμων τεχνολογιών υδρογόνου σε άλλους βιομηχανικούς τομείς, όπως το σκυρόδεμα, ο χάλυβας και το γυαλί. Τα προϊόντα αυτά αντιμετωπίζουν συνήθως μεγαλύτερους φραγμούς όσον αφορά την απανθρακοποίηση. Για το έργο αυτό 13 κράτη μέλη¹¹⁹ θα παράσχουν δημόσια χρηματοδότηση ύψους έως 5,2 δισ. EUR, η οποία αναμένεται να αποδεσμεύσει επιπλέον 7 δισ. EUR ιδιωτικών επενδύσεων. Στο ΣΕΚΕΕ *Hy2Use* συμμετέχουν 29 εταιρείες και 35 έργα¹²⁰.

Επίσης στον τομέα του υδρογόνου, η Επιτροπή ενέκρινε τον Οκτώβριο του 2022 ένα ισπανικό έργο κρατικής ενίσχυσης ύψους 220 εκατ. EUR για τη στήριξη της *Cobra Instalaciones y Servicios, S.A.* (στο εξής: COBRA)¹²¹ σύμφωνα με τις CEEAG¹²². Η COBRA θα παράγει ανανεώσιμο υδρογόνο και θα προωθήσει τη χρήση του σε βιομηχανικούς τομείς. Το μέτρο κρατικής ενίσχυσης, το οποίο έλαβε στήριξη από τον ΜΑΑ, συμβάλλει στην επίτευξη της στρατηγικής της ΕΕ για το υδρογόνο και των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, συμβάλλοντας παράλληλα στην απεξάρτηση από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και στην επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης σύμφωνα με το σχέδιο REPowerEU.

Ο ρυθμός των εξελίξεων ήταν ταχύς το 2022 και η Επιτροπή αντέδρασε προσαρμόζοντας το πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις και θεσπίζοντας μέτρα για την ενεργειακή κρίση που αποσκοπούσαν στην ελάφρυνση της πίεσης που ασκείται στους πληρωτές των λογαριασμών ενέργειας.

Για παράδειγμα, για την προώθηση της πράσινης τηλεθέρμανσης με βάση την ανανεώσιμη ενέργεια και την απορριπτόμενη θερμότητα, η Επιτροπή ενέκρινε τον Αύγουστο του 2022 γερμανικό καθεστώς ύψους 2,98 δισ. EUR. Το καθεστώς αυτό θα στηρίξει την κατασκευή αποδοτικότερων συστημάτων τηλεθέρμανσης και την απανθρακοποίηση των υφιστάμενων, αυξάνοντας το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της απορριπτόμενης θερμότητας στον τομέα της θέρμανσης. Αυτό θα επιφέρει σημαντική μείωση των εκπομπών¹²³. Επίσης, η Επιτροπή ενέκρινε τροποποίηση ενός γερμανικού καθεστώτος για τη στήριξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Το καθεστώς αντικατοπτρίζει μια πρόσφατη τροποποίηση του γερμανικού νόμου

¹¹⁹ AT, BE, DK, FI, FR, EL, IT, NL, PL, PT, SK, ES και SE.

¹²⁰ Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_22_5677

¹²¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (ΕΕ C 80 της 18.2.2022, σ. 1).

¹²² Υπόθεση SA.104361, *Ισπανία — Έργο Green Cobra*. Η απόφαση δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη.

¹²³ Υπόθεση SA.63177, *Γερμανία — Ομοσπονδιακή στήριξη για αποδοτικά δίκτυα θέρμανσης* (ΕΕ C 366 της 23.9.2022, σ. 2).

για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ο νόμος έχει συνολικό προϋπολογισμό ύψους 28 δισ. EUR και αποσκοπεί στην επίτευξη της παραγωγής του 80 % της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έως το 2030, με σκοπό την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2045¹²⁴.

4.3. Η πολιτική ανταγωνισμού συνέβαλε στη διαμόρφωση μιας οικονομίας στην υπηρεσία των ανθρώπων

Διάσκεψη κατά την οποία εξετάστηκε και συζητήθηκε ο αντίκτυπος της πολιτικής ανταγωνισμού στη ζωή των ανθρώπων

Τον Οκτώβριο του 2022, η ΓΔ Ανταγωνισμού διοργάνωσε διάσκεψη¹²⁵ για να συζητήσει τη σημασία της διατήρησης, της υποστήριξης και της ανάπτυξης μιας ευρωπαϊκής κοινωνικής οικονομίας της αγοράς και τον ρόλο της πολιτικής ανταγωνισμού. Στην κεντρική ομιλία της, η εκτελεστική αντιπρόεδρος κ. Vestager υπογράμμισε τις κύριες πτυχές μιας οικονομίας που είναι πραγματικά στην υπηρεσία των πολιτών και τον τρόπο με τον οποίο η πολιτική ανταγωνισμού διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στο πλαίσιο αυτό¹²⁶. Σε αυτές περιλαμβάνεται δικαιότερη κατανομή των νέων ευκαιριών, παράλληλα με τη διατήρηση των τιμών σε χαμηλά επίπεδα, τη διατήρηση της δυνατότητας επιλογής και την προώθηση καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Αυτό είναι ακόμη πιο σημαντικό στον σημερινό ασταθή κόσμο, στον οποίο εμφανίζονται νέες προκλήσεις για τις οποίες απαιτούνται νέες λύσεις. Η πολιτική ανταγωνισμού θα πρέπει να διασφαλίζει τις καλύτερες δυνατές συνθήκες για τους καταναλωτές, αλλά δεν θα πρέπει να εμποδίζει την υλοποίηση άλλων πολιτικών που επιδιώκουν άλλους στόχους πολιτικής. Ως εκ τούτου, η αλληλεπίδραση μεταξύ ρύθμισης και πολιτικής ανταγωνισμού θα πρέπει να θεωρείται συμπληρωματική.

Η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού συνέβαλε στην ανθεκτικότητα των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

Η εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις διαδραμάτισε καίριο ρόλο στην προστασία της ενιαίας αγοράς και στη στήριξη των οικονομικών πολιτικών της ΕΕ το 2022. Η Επιτροπή ενέκρινε ενίσχυση για τη στήριξη της εξυγίανσης της *Getin Noble Bank*¹²⁷, μίας από τις δέκα μεγαλύτερες πολωνικές τράπεζες. Η Επιτροπή παρέτεινε επίσης διάφορα υφιστάμενα καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων, τα οποία δίνουν στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα, χωρίς να χρειάζεται να χορηγηθούν νέες κρατικές ενισχύσεις σε επιμέρους χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Παράλληλα, η Επιτροπή ενέκρινε την παράταση καθεστώτων αναδιάρθρωσης ή εύτακτης εξόδου από την αγορά τραπεζών που βρίσκονται σε δυσχερή θέση στην Πολωνία¹²⁸, την Ιρλανδία¹²⁹ και την Ιταλία¹³⁰.

¹²⁴ Υπόθεση SA.102084, Γερμανία — EEG 2023. Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7794

¹²⁵ Βλ.: https://competition-policy.ec.europa.eu/policy/making-markets-work-people_en

¹²⁶ Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_22_6445

¹²⁷ Υπόθεση SA.100687, Πολωνία — Ενίσχυση εκκαθάρισης προς την *Getin Noble Bank S.A.* Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_5922

¹²⁸ Υπόθεση SA.103437, Πολωνία — Δωδέκατη παράταση του καθεστώτος εύτακτης ρευστοποίησης πιστωτικών ενώσεων (EE C 348 της 9.9.2022, σ. 8).

Επίσης, η Επιτροπή συνέχισε να εγκρίνει τη στήριξη των κρατών μελών προς νεοσύστατες ΜΜΕ και νεοφυείς επιχειρήσεις που συχνά αντιμετωπίζουν εμπόδια λόγω της περιορισμένης πρόσβασης σε χρηματοδότηση. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή ενέκρινε δεύτερη τροποποίηση του υφιστάμενου καθεστώτος χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου στη Γαλλία¹³¹.

Επίσης στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η Επιτροπή ολοκλήρωσε το 2022 την έρευνά της σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο σύστημα ανταλλαγής δεδομένων Insurance Link το οποίο διαχειρίζεται η *Insurance Ireland* στην ιρλανδική αγορά ασφάλισης αυτοκινήτων. Μετά την παρέμβαση της Επιτροπής, η πρόσβαση στο σύστημα Insurance Link είναι πια διαθέσιμη σε δίκαιη, διαφανή, αντικειμενική και χωρίς διακρίσεις βάση¹³².

Εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού συμπληρωματικά προς τη φορολογική πολιτική

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Fiat Chrysler / Λουξεμβούργο

Τον Νοέμβριο του 2022, το Δικαστήριο αναίρεσε την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου¹³³ και ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής του 2015, σύμφωνα με την οποία το Λουξεμβούργο είχε χορηγήσει, μέσω φορολογικής απόφασης προέγκρισης, παράνομη φορολογική ελάφρυνση στη Fiat Chrysler / Λουξεμβούργο¹³⁴. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι μόνο το εθνικό δίκαιο που εφαρμόζεται στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κοινού φορολογικού συστήματος που πρέπει να χρησιμοποιείται ως σημείο αναφοράς για να προσδιοριστεί αν η κρατική ενίσχυση παρήγαγε παράνομο επιλεκτικό πλεονέκτημα για μια επιχείρηση. Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι οι κρατικές επιδοτήσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη σε τομείς που δεν υπόκεινται σε εναρμόνιση βάσει του δικαίου της ΕΕ δεν εξαιρούνται από τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να χρησιμοποιεί όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της για να διασφαλίσει ότι δεν στρεβλώνεται ο ελεύθερος και θεμιτός ανταγωνισμός στην ενιαία αγορά από κράτη μέλη που χορηγούν παράνομες φορολογικές ελαφρύνσεις ή εφαρμόζουν μέτρα επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού που ευνοούν τις διεθνείς επιχειρήσεις. Αυτό περιλαμβάνει τη χρήση των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, με πλήρη συνεκτίμηση της νομολογίας του Δικαστηρίου.

¹²⁹ Υπόθεση SA.102499, *Ιρλανδία — 15η παράταση του καθεστώτος αναδιάρθρωσης και σταθεροποίησης στον τομέα των πιστωτικών ενόσεων* (ΕΕ C 220 της 3.6.2022, σ. 1)· υπόθεση SA.104441, *Ιρλανδία — 16η παράταση του καθεστώτος αναδιάρθρωσης και σταθεροποίησης στον τομέα των πιστωτικών ενόσεων* (ΕΕ C 422 της 4.11.2022, σ. 2).

¹³⁰ Υπόθεση SA.100262, *Ιταλία — COVID-19 — Παράταση του ιταλικού καθεστώτος εύτακτης ρευστοποίησης μικρών τραπεζών* (ΕΕ C 1235 της 25.3.2022, σ. 2).

¹³¹ Υπόθεση SA.100943, *Γαλλία — Δεύτερη τροποποίηση του μέσου IR-PME για συλλογικές επενδύσεις σε καινοτομία (FCPI) και για τοπικά επενδυτικά κεφάλαια (FIP)* (ΕΕ C 135 της 25.3.2022, σ. 4).

¹³² Υπόθεση AT.40511, *Insurance Ireland — Βάση δεδομένων ασφαλιστικών απαιτήσεων και όροι πρόσβασης*. Βλ.: [AT_40511_8511226_4076_3.pdf \(europa.eu\)](#)

¹³³ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, T-755/15 και T-759/15, *Λουξεμβούργο και Fiat Chrysler Finance Europe κατά Επιτροπής*, EU:T:2019:670.

¹³⁴ Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 8ης Νοεμβρίου 2022, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-885/19 P και C-898/19 P, *Fiat Chrysler Finance Europe και Ιρλανδία κατά Επιτροπής*, EU:C:2022:859.

5. Η πολιτική ανταγωνισμού σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο πλαίσιο

5.1 Συνένωση δυνάμεων για τη διαμόρφωση ενός ευρωπαϊκού και παγκόσμιου πνεύματος ανταγωνισμού

Πολιτική συνοχή μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού

Το 2022 η Επιτροπή εξακολούθησε να διασφαλίζει τη συνεκτική εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού (στο εξής: ΕΔΑ)¹³⁵. Δύο από τους βασικούς μηχανισμούς συνεργασίας και υποστήριξης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 είναι η υποχρέωση των εθνικών αρχών ανταγωνισμού, πρώτον, να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με νέες έρευνες που βρίσκονται ήδη στο στάδιο του πρώτου τυπικού μέτρου έρευνας και, δεύτερον, να συμβουλευούνται την Επιτροπή σχετικά με προβλεπόμενες αποφάσεις. Το 2022 δρομολογήθηκαν 148 νέες έρευνες στο πλαίσιο του δικτύου και κατατέθηκαν 78 προβλεπόμενες αποφάσεις.

Επιπρόσθετα στη συνεργασία που καθορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1/2003, η συνεκτική εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ διασφαλίζεται και με άλλους μηχανισμούς συνεργασίας του ΕΔΑ σε διάφορες δικαιοδοσίες. Τα μέλη του ΕΔΑ συνεδριάζουν τακτικά για να συζητήσουν υποθέσεις που κινήθηκαν πρόσφατα, ζητήματα πολιτικής και θέματα στρατηγικής σημασίας. Το 2022 οι οριζόντιες ομάδες εργασίας και οι τομεακές υποομάδες πραγματοποίησαν 45 συνεδριάσεις κατά τις οποίες αξιωματούχοι των εθνικών αρχών ανταγωνισμού αντάλλαξαν απόψεις και εμπειρίες.

Τακτικός και εποικοδομητικός διοργανικός διάλογος

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Επιτροπή των Περιφερειών είναι βασικοί εταίροι της Επιτροπής στους συνεχιζόμενους διαλόγους για την πολιτική ανταγωνισμού.

Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η εκτελεστική αντιπρόεδρος κ. Vestager συμμετείχε το 2022 σε σειρά ανταλλαγών απόψεων ή διαρθρωμένων διαλόγων, μεταξύ άλλων με την Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON), την Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (ITRE), την Επιτροπή Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών (IMCO) και την Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (EMPL). Επίσης, η εκτελεστική αντιπρόεδρος κ. Vestager συμμετείχε σε συζητήσεις στην ολομέλεια σχετικά με την πολιτική ανταγωνισμού, την πράξη για τις ψηφιακές αγορές, τον κανονισμό για τις ξένες επιδοτήσεις και την αντίδραση της ΕΕ (μεταξύ άλλων μέσω κρατικών ενισχύσεων) στον νόμο των ΗΠΑ για τη μείωση του πληθωρισμού.

Στη γραπτή απάντησή της, του Ιουλίου του 2022, στο ψήφισμα του Κοινοβουλίου σχετικά με την πολιτική ανταγωνισμού (εισηγητής κ. Schwab· EPP, DE), η Επιτροπή τόνισε, μεταξύ άλλων, τη

¹³⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη συνεργασία στο πλαίσιο του δικτύου των αρχών ανταγωνισμού (ΕΕ C 101 της 27.4.2004, σ. 43, και ΕΕ C 374 της 13.10.2016, σ. 10).

σταδιακή κατάργηση του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις λόγω της COVID-19, την έγκριση του προσωρινού πλαισίου κρίσης για την αντιμετώπιση των αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία, τον κανονισμό για τις ξένες επιδοτήσεις και την ολοκλήρωση των τριμερών διαπραγματεύσεων, την πράξη για τις ψηφιακές αγορές και την ομαλή και ταχεία εφαρμογή της, την άνευ προηγουμένου επανεξέταση των κανόνων ανταγωνισμού που βρίσκεται σε εξέλιξη, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης των νέων CEEAG¹³⁶, τον νέο κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία των κάθετων συμφωνιών και τις νέες κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς, καθώς και την επανεξέταση της ανακοίνωσης για τον ορισμό της αγοράς που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Το 2022, στο Συμβούλιο, η εκτελεστική αντιπρόεδρος κ. Vestager συμμετείχε σε ανταλλαγές απόψεων και συζητήσεις σχετικά με θέματα της πολιτικής ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων διαφόρων συνεδριάσεων του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας (Εσωτερική αγορά και Βιομηχανία).

5.2. Συνεργασία στον τομέα της πολιτικής ανταγωνισμού σε ολόκληρο τον κόσμο

Πολυμερείς σχέσεις

Το 2022 η Επιτροπή συνέχισε να συμμετέχει ενεργά σε διεθνή φόρα με αντικείμενο τον ανταγωνισμό, όπως η Επιτροπή Ανταγωνισμού του ΟΟΣΑ, το Διεθνές Δίκτυο Ανταγωνισμού (ΔΔΑ), στο οποίο η Επιτροπή ανέλαβε τριετή ρόλο συμπροέδρου στην ομάδα εργασίας για τις συγκεντρώσεις, και η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το εμπόριο και την ανάπτυξη (UNCTAD). Η Επιτροπή συνέχισε τις προσπάθειές της για τη βελτίωση των διεθνών κανόνων για τις επιδοτήσεις. Η μεταρρύθμιση των κανόνων για τις επιδοτήσεις αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες της ΕΕ για τον εκσυγχρονισμό των εμπορικών κανόνων του ΠΟΕ.

Διμερείς σχέσεις

Τον Οκτώβριο του 2022, η Επιτροπή και οι αρχές ανταγωνισμού των ΗΠΑ πραγματοποίησαν τη δεύτερη συνάντηση στο πλαίσιο του κοινού διαλόγου για την πολιτική ανταγωνισμού στον τομέα της τεχνολογίας, όπου συζητήθηκαν οι προσπάθειες συνεργασίας για τη διασφάλιση και την προώθηση του θεμιτού ανταγωνισμού στον ψηφιακό τομέα¹³⁷. Πραγματοποιήθηκαν δύο υπουργικές διασκέψεις τον Μάιο και τον Δεκέμβριο του 2022 στο πλαίσιο του Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ. Οι συνεδριάσεις κατέληξαν σε διοικητική ρύθμιση σχετικά με κοινό μηχανισμό αμοιβαίας ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τη δημόσια στήριξη που παρέχεται από την ΕΕ και τις ΗΠΑ στη βιομηχανία των ημιαγωγών¹³⁸.

Το 2022 η Επιτροπή συνέχισε τη συνεργασία της με τρίτες χώρες στον τομέα της πολιτικής ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων τεχνικής συνεργασίας με διάφορες

¹³⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (ΕΕ C 80 της 18.2.2022, σ. 1).

¹³⁷ Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_6167

¹³⁸ Βλ.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_22_7433

ασιατικές¹³⁹ και αφρικανικές¹⁴⁰ χώρες. Το 2022 η Επιτροπή συνέχισε τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών (στο εξής: ΣΕΣ) με την Αυστραλία, την Ινδία και την Ινδονησία και ολοκλήρωσε τις διαπραγματεύσεις για ΣΕΣ με τη Νέα Ζηλανδία και το Ουζμπεκιστάν. Όσον αφορά τις υποψήφιες¹⁴¹ και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες¹⁴², κύριος στόχος πολιτικής της Επιτροπής είναι να βοηθήσει τις χώρες αυτές να δημιουργήσουν νομοθετικά πλαίσια με εύρυθμα λειτουργούσες και λειτουργικά ανεξάρτητες αρχές ανταγωνισμού.

¹³⁹ Βλ.: <https://asia.competitioncooperation.eu>

¹⁴⁰ Βλ.: <https://africa.competitioncooperation.eu>

¹⁴¹ Χώρες στις οποίες το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χορήγησε καθεστώς υποψήφιας χώρας βάσει σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο, Μολδαβία, Ουκρανία, Σερβία και Τουρκία.

¹⁴² Δυνάμει υποψήφια μέλη της ΕΕ: Γεωργία και Κόσοβο.

Το 2022 με μια ματιά

